

ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับ
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์

ปริญญานิพนธ์
ของ
อัมพร ศรีประเสริฐสุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
กุมภาพันธ์ 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

155.5
05557
413

ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับ
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์

บทคัดย่อ
ของ
อัมพร ศรีประเสริฐสุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

กุมภาพันธ์ 2545

๒ ๑๖๖๖

30 ก.ย. 2545

อัมพร ศรีประเสริฐสุข. (2545), ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต เค้าถิม.

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ มีจุดมุ่งหมายคือ (1) เพื่อหาความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ (2) เพื่อหาความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ (3) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ (4) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยตามลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละตัวแปรของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ (5) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ (6) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ (7) เพื่อหาตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นจาก เอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว และลักษณะทางชีวสังคม

กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นวัยรุ่นทั่วไปจำนวน 150 คนและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์จำนวน 178 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม แบบสอบถามเอกลักษณ์แห่งตน แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว และแบบสอบถามทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ , Fisher's Z tranformation,t-test, F-test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษามีดังนี้

1. เอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน
2. สัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน
3. วัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์
4. วัยรุ่นทั่วไปเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปเพศชาย
5. วัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์เพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์เพศชาย
6. วัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและวัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน
7. วัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน

8. วัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน

9. วัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

10. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม

11. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ของเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม

12. ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป ปรากฏว่า สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน ร่วมกันทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ 28.60% ส่วนในกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ ปรากฏว่า สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน ร่วมกันทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ 24.40 %

RELATIONSHIPS OF EGO IDENTITY AND FAMILY RELATION WITH ATTITUDE
TOWARDS THAI CULTURE IN GENERAL AND CENTER POINT ADOLESCENTS.

AN ABSTRACT
BY
AMPHORN SRIPRASERTSUK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Development Psychology
at Srinakharinwirot University
February 2002

Amphorn Sriprasertsuk. (2002). *Relationships of Ego Identity and Family Relation with Attitude towards Thai Culture in General and Center Point Adolescents*. Master Thesis, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Nuanla-or Supaphol, Asst. Prof. Pranot Kaochim.

The Scope of the research study titled " Relationships of Ego Identity and Family relation with Attitude towards Thai Culture in General and Center Point Adolescents" was a research aiming at the examination of the 7 major objectives as follows : (1) To study the relationships between ego identity and attitude towards Thai culture of the general and center point adolescents. (2) To study the relationships between family relation and attitude towards Thai culture of the general and center point adolescents. (3) To compare attitude towards Thai culture between general and center point adolescents. (4) To compare attitude towards Thai culture of three bio-social factors in term of sex ,family financial status and academic achievement in general and center point adolescents. (5) To study interaction effects between ego identity and family relation on attitude towards Thai culture of general and center point adolescents. (6) To study the interaction effects between on three bio-social factors in term of sex, family financial status and academic achievement on attitude towards Thai culture of the general and center point adolescents. (7) To study the predictors of attitude towards Thai culture from ego identity , family relation , sex , family financial status and academic achievement in general and center point adolescents.

The sample used in this study consisted of 150 general adolescents and 178 center point adolescents .The instruments to used for research were : (1) Bio-Social Questionnaire. (2) Ego Identity Test ,(3) Family Relation Test. (4) Attitude towards Thai culture test . The data were analyzed by Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, Fisher' Z Transformation, t-test , F-test and Multiple Regression

The results were as follows :

1. Ego identity and attitude towards Thai culture were positively correlated in both general and center point adolescents. Moreover, these correlation between general and center point adolescents are not different.
2. Family relation and attitude towards Thai culture were positively correlated in both general and center point adolescents. Moreover, these correlation between general and center point adolescents are not different.
3. General adolescents had better attitude towards Thai culture than center point adolescents.
4. In general adolescent group, females had better attitude towards Thai culture than males.

5. In center point adolescent group, females had better attitude towards Thai culture than males.

6. In general adolescent group, there is an insubstantial difference in high family financial status adolescents and low family financial status adolescents .

7. In center point adolescent group, there is an insubstantial difference in high family financial status adolescents and low family financial status adolescents.

8. In general adolescent group, there is an insubstantial difference in high academic achievement adolescents and low academic achievement adolescents.

9. In center point adolescent group, Adolescents with high academic achievement had better attitude towards Thai culture than low academic achievement adolescents .

10. There was no interaction between ego identity and family relation on attitude towards Thai culture in both general and center point adolescents group.

11. There was no interaction between sex, family financial status and academic achievement on attitude towards Thai culture in both general and center point adolescents group.

12. In general adolescents family relation and ego identity can predicted attitude towards Thai culture by 28.60%. And in center point adolescents, family relation, ego identity and sex can predicted the attitude towards Thai culture by 24.40%.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับ
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์

ของ
นางสาวอัมพร ศรีประเสริฐสุข

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต แก้วนิม)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. นิยะดา จิตต์จรัส)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละอ อสุภผล ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำนิม กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหาทางวิชาการรวมถึงกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน รวมทั้ง อาจารย์ ดร.นิยะดา จิตต์จรัส และ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ ที่ได้ร่วมเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยตระหนักถึงความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาจิตวิทยาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และท่านที่เป็นเจ้าของวิชาความรู้ต่างๆที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ และอาจารย์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายแห่ง รวมถึงผู้จัดการด้านสถานที่บริเวณเซ็นเตอร์พอยท์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงผู้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยและนักเรียนวัยรุ่นทุกท่านที่ได้สละเวลาในการทำแบบสอบถามและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณ คุณนิรติ วัฒนกุลจรัส ที่ได้ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา และคุณกฤษกร ,คุณสุโลจนา มลิลลาและครอบครัวที่ได้ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงเพื่อนร่วมรุ่นจิตวิทยาพัฒนาการทุกคนที่ได้ให้กำลังใจตลอดมา ซึ่งกำลังใจจากทุกท่านทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ คุณย่า ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้การศึกษอบรมและให้ความช่วยเหลือจนผู้วิจัยสามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาตราบเท่าทุกวันนี้

อัมพร ศรีประเสริฐสุข

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
นิยามปฏิบัติการ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	8
ความหมายของวัฒนธรรมไทย.....	8
ประเภทของวัฒนธรรมไทย.....	9
ลักษณะเฉพาะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย.....	10
ความหมายของทัศนคติ.....	12
องค์ประกอบของทัศนคติ.....	13
การเกิดทัศนคติ.....	14
สภาพปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	14
เซ็นเตอร์พอยท์กับปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	16
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	17
ความหมายของเอกลักษณ์แห่งตน.....	17
แนวความคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งตน.....	18
งานวิจัยเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	24
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	25
ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวและทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคมกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	29
เพศกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	29
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	30
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย.....	31
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	32
สมมติฐานในการวิจัย.....	33

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	62
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า	62
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	64
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	80
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	88

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่น จำแนกตามประเภทของวัยรุ่น	38
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นทั่วไป	39
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์.....	40
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น ในกลุ่มรวม.....	41
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น ทั่วไป.....	42
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น ชั้นเดออร์พอยท์.....	43
7	ความสัมพันธ์และค่าสหสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่น ชั้นเดออร์พอยท์.....	44
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ของวัยรุ่นในกลุ่มรวม.....	45
9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ของวัยรุ่นทั่วไป.....	46
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ของวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์.....	47
11	ความสัมพันธ์และค่าสหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป และกลุ่มวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์.....	48
12	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป และวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์.....	49
13	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเพศชาย และเพศหญิง ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป.....	50
14	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเพศชาย และเพศหญิง ในกลุ่มวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์.....	51
15	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัวสูงและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป.....	52
16	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัวสูงและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำในกลุ่มวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์.....	53
17	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป.....	54
18	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์	

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
	ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์	55
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป โดยพิจารณาจากเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัว.....	56
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์ โดยพิจารณาจากเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัว.....	57
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป โดยพิจารณาจากเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	58
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์ โดยพิจารณาจากเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	59
23	เปอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป.....	60
24	เปอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นชั้นเดออร์พอยท์.....	61

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	32
---	----------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วัยรุ่นเป็นระยะพัฒนาการช่วงสำคัญ เนื่องจากเป็นวัยคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงเกิดขึ้นกับพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม (นิภา นิธยาน . 2536 : 113) นอกจากนี้ยังเป็นช่วงเวลาที่วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เป็นช่วงเวลาที่จะแสวงหาเอกลักษณ์แห่งตน เป็นช่วงเวลาแห่งสติปัญญา พัฒนาการ และประสบการณ์ทางวิทยาการต่างๆรวมถึงเป็นช่วงเวลาของการประเมินค่านิยมต่างๆ (ราศรี ธรรมนิยม .2524 : 194) /

ในปัจจุบันสภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในทุกๆด้าน เพื่อต้องการให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม (วรัญญ กุลติลก . 2541 : 1) รวมถึงในด้านวิถีการดำเนินชีวิต ความคิด และวัฒนธรรมด้านต่างๆ/ สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศได้เข้าสู่ยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนหรือที่เรียกกันว่า ยุคโลกาภิวัตน์ หรือ Globalization ซึ่งได้นำพาความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่างๆให้แพร่หลายเข้ามาสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศ เป็นผลให้ประชาชนและเยาวชนไทยจำนวนไม่น้อยปล่อยปละละเลยแบบแผนค่านิยมและวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมเดิม หันไปหลงใหลชื่นชมกับวัฒนธรรมต่างชาติอย่างขาดการเลือกสรร ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์และความปึกแผ่นมั่นคงของสังคมไทย ก่อให้เกิดปัญหาทางวัฒนธรรมทั้งในขั้นรุนแรงและขั้นวิกฤตหลายประการ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2540 : 3) และเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว /เด็กและวัยรุ่นต้องเผชิญกับสภาพทางวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้วัยรุ่นตกอยู่ในสภาพที่สับสน วัยรุ่นส่วนใหญ่ขาดการเหลียวแลจากผู้ใหญ่ในสังคม ทำให้เขาสร้างวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มของตนเองขึ้น ซึ่งนับวันจะทำให้เกิดความแตกต่างและห่างเหินจากผู้ใหญ่ในสังคมมากขึ้นทุกขณะ (สุรจิต นิตยคำหาญ . 2540 : 1)

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาวัยรุ่นพบว่า ปัญหาส่วนหนึ่งคือ ปัญหาการขาดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ไม่เข้าใจวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของชาติอื่น เด็กวัยรุ่นไทยในปัจจุบันไม่ได้มีความรู้ความภาคภูมิใจในไทยและเข้าใจในวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริงเท่าที่ควร อีกทั้งยังมีพฤติกรรมนานาประการที่สะท้อนถึงการซึมซับเอาวัฒนธรรมที่เสื่อมจากภายนอกเข้ามาแทนที่ วัฒนธรรมไทย (คณะกรรมการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น . 2535 : 27-28) ไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรมในการบริโภคอาหาร พฤติกรรมการแสดงออก เช่น รูปแบบการทักทายโดยใช้การจับมือแทนการไหว้ หรือการกล่าวคำอำลาด้วยคำว่า “บาย บาย” (Bye Bye) แทนคำว่า ลา ก่อน เป็นต้น ตลอดจนพฤติกรรมการแต่งกายเลียนแบบแฟชั่นจากต่างประเทศ (ชูลีพร เชวงศักดิ์โสภาคย์. 2541: 5) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันวัยรุ่นมีโอกาสรียนรู้เกี่ยวกับโลกภายนอกทั้งจากการศึกษาและการเรียนรู้จากสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ โดยวัยรุ่นมักจะให้ความสนใจในการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับสังคมต่างประเทศที่ถูกนำเสนออยู่ในรูปแบบความบันเทิงผ่านสื่อต่างๆโดยเฉพาะ ทางโทรทัศน์และทางวิทยุ ซึ่งนอกจากจะได้รับความบันเทิงแล้วยังสอดแทรกให้เห็นถึงแบบแผนการใช้ชีวิตในสังคมต่างประเทศในด้านต่างๆ ซึ่งวัยรุ่นสามารถที่จะรับรู้ได้ง่ายและสามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างกลมกลืน (ธนินทร์ ธีรฉนวนนท์ . 2539 : 69-70) และเมื่อประกอบกับ ความเชื่อดั้งเดิมของ

สังคมไทยที่มีความเห็นว่าประเทศในโลกตะวันตกมีความเจริญและศิวิไลซ์กว่า จึงส่งผลให้วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่ตนรับรู้

พฤติกรรมของวัยรุ่นไทยโดยเฉพาะวัยรุ่นในเมืองใหญ่ ได้แก่ การนิยมใช้สินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ การใช้เงินและเวลาอย่างฟุ่มเฟือย มอมเมาและละเลยภูมิปัญญาดั้งเดิม (อลงกรณ์ ปริวุฒิพงศ์ . 2539 : 13 ; อ้างอิงจาก คำคุณ สิทธิสมาน . 2537. ผู้จัดการ.) วัยรุ่นบางคนนิยมและรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติ โดยเห็นว่าสังคมแบบชาติอื่นและการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสมนั้นเป็นสิ่งที่ดีและยิ่งใหญ่ ซึ่งในบางครั้งก็ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม (รุ่งฤดี เมธีดำรง . 2536 : 32) โดยจะพบเห็นวัยรุ่นจำนวนมากใช้เวลาว่างเดินอยู่ตามศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ เทียวตามสถานเริงรมย์ต่างๆ แต่งกายด้วยเสื้อผ้า รองเท้า นาฬิกาที่หือตัง ราคาแพง พกทั้งเพจเจอร์และมือถือ (สุนทร สุทธาภุชกุล. 2539 : 1 ; อ้างอิงจากไทยรัฐ . 2538)ซึ่งกลุ่มวัยรุ่นไทยที่น่าจับตามองในขณะนี้ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นในเซ็นเตอร์พอยท์

เซ็นเตอร์พอยท์เป็นพื้นที่ส่วนกลางของย่านสยามสแควร์แหล่งจับจ่ายสินค้ากลางกรุงเทพมหานครที่มีชื่อเสียงโด่งดัง โดยดัดแปลงให้เป็นแหล่งรวมสินค้าร่วมสมัย เป็นจุดศูนย์รวมวัยรุ่นยุคใหม่ซึ่งถูกวิจารณ์อย่างหนักหน่วง บรรดาวัยรุ่นกลุ่มใหญ่ทั้งชายและหญิงได้ใช้สถานที่แห่งนี้ในการแสดงออกตามที่ใจตนปรารถนา โดยเน้นไปที่การแต่งกายตามแฟชั่นวัยรุ่นจากต่างประเทศโดยเฉพาะแฟชั่นจากประเทศญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายประเภทที่เรียกว่า “ สายเดี่ยว หรือเกะอก ” เป็นต้น หรือการทำสีผมนั้นถือเป็นเรื่องปกติ ซึ่งบรรดาผู้ปกครองและหลายฝ่ายต่างเป็นกังวลว่า เซ็นเตอร์พอยท์จะกลายเป็นแหล่งศูนย์รวมความเสื่อมของวัฒนธรรมอันดีของไทย เป็นแหล่งจับจ่ายที่ปลูกฝังให้วัยรุ่นไทยฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ว่าในย่านนี้มีการจำหน่ายสุราและบุหรี่ให้กับวัยรุ่นที่อายุไม่ถึง 18 ปีด้วย จึงทำให้เซ็นเตอร์พอยท์ถูกมองว่าเป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่นไปในทันที (เติสินวิทย์ . 20 ตุลาคม 2543 : 3)

จากความหมายของวัยรุ่นที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าพัฒนาการที่สำคัญของวัยรุ่นนั้นมีหลายด้านซึ่งหนึ่งในจำนวนนั้นได้แก่ “การพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน” ตามทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่นของ อีริคสัน นักจิตวิทยาชาวเดนมาร์กที่อธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่มีความสำคัญในช่วงวัยรุ่นซึ่งได้แก่ /พัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความตระหนักในตนเอง รู้ว่าตนเองเป็นใคร มีอำนาจและความสามารถมากเพียงใด มีโอกาสอย่างไร มีความรู้สึกและควรแสดงออกทางสังคมอย่างไร (เนาวรัตน์ เหลืองรัตนเจริญ . 2541 : 16 ; อ้างอิงจาก Erikson.1971. *Adolescent Behavior and Society*.) ซึ่งถ้าวัยรุ่นไม่สามารถค้นพบเอกลักษณ์แห่งตนก็จะก่อให้เกิดการสับสนในเอกลักษณ์แห่งตน โดยวัยรุ่นจะไม่สามารถแสดงบทบาทที่เหมาะสมกับตนเองได้ถูกต้อง และจะรับบทบาทของคนอื่นๆในสังคมมาเป็นของตนหรือปฏิบัติตามบทบาทที่คนอื่นบอกให้ทำ ทำให้ขาดความเป็นตัวของตัวเอง (จริยกุล ศรีสุวรรณ. 2542 : 3)

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในเซ็นเตอร์พอยท์อาจมีสาเหตุเนื่องจากช่วงวัยรุ่นนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต มีลักษณะของผู้ที่พร้อมเปลี่ยนแปลงและรับสิ่งใหม่ วิถีปฏิบัติใหม่ๆได้ง่าย โดยเฉพาะกระแสความทันสมัยจากต่างชาติ ซึ่งเด็กวัยนี้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง และรับเอาวิถีการดำเนินชีวิต ความคิดคำนึง และระบบความเชื่อได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนฝูงในความเป็นผู้นำแฟชั่น ซึ่งส่งผลให้เกิดการเลียนแบบค่านิยมและวิถีการดำเนินชีวิตกันอย่างแพร่หลาย (อลงกรณ์ ปริวุฒิพงศ์ . 2539 :16) ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายตามนักร้องที่เป็นขวัญใจของตนเอง หรือเลียนแบบบุคคลรอบตัว เพื่อเป็นการสร้างจุดเด่นให้กับตนเอง และสิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่นสมัยนี้อีกประการหนึ่งคือ ความรู้สึกโก้เก๋ที่ได้ใช้ของแพงหรือซื้อการค่าที่ดี จะทำให้วัยรุ่นมีความภาคภูมิใจมากเพราะสามารถสร้างความ

ประทับใจในกลุ่ม(สุโขทัยธรรมาราช . 2527 : 276) จากสภาพปัญหาข้างต้นจะเห็นได้ว่าวัยรุ่นมีการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาอีกอันเป็นการละเลยวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากการที่วัยรุ่นเหล่านี้ต้องการค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงสถาบันต่างๆในสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กและเยาวชนจะพบว่า ครอบครัวเป็นแหล่งการอบรมเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด เป็นสถาบันที่เตรียมตัวให้สมาชิกให้ออกไปเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่พ้นไปจากบ้าน ครอบครัวช่วย อบรมในเรื่องของกฎเกณฑ์ คุณค่า แบบของความประพฤติ ฯลฯ (สุพัตรา สุภาพ . 2537 :69) โดยเฉพาะในด้านการสร้างค่านิยมและทัศนคติของวัยรุ่น ซึ่งวัยรุ่นมักจะมีค่านิยมและทัศนคติไปตามบิดามารดาตลอดจนบุคคลภายในบ้าน (วัฒนา พัทธราวิช . 2534 : 276) วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีความสุข มักปรับตัวได้ดีและประพฤติตนในสิ่งที่สังคมยอมรับ (ประสาร ทิพย์ธรา . 2521 : 43)

แต่เนื่องจากความก้าวหน้าของสังคมปัจจุบันด้วยผลของความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ความผูกพัน ความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวต้องเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการออกไปประกอบอาชีพเพื่อความอยู่รอดทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาในการแสดงบทบาทของความเป็นพ่อแม่ลดน้อยลง (นิยม บุญมี . 2534 : 10-12) จึงเป็นผลให้วัยรุ่นต้องไปพึ่งบุคคลภายนอกโดยเฉพาะเพื่อน ซึ่งเป็นผลให้พฤติกรรมต่างๆของวัยรุ่นเปลี่ยนไป เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง การแต่งกาย รสนิยม เป็นต้น

จากสภาพปัญหาด้านวัฒนธรรมไทยที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวที่ส่งผลต่อความคิดด้านวัฒนธรรมไทย โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาถึงทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น เนื่องจากทัศนคติมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลและขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคลก็มีผลต่อทัศนคติของบุคคลนั้นด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ . 2526 : 6) โดยการหาความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมของวัยรุ่นในสองกลุ่ม ได้แก่ วัยรุ่นในเซ้นเตอร์พอยท์และวัยรุ่นทั่วไป และศึกษาลักษณะทางชีวสังคมบางประการ ว่ามีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นสองกลุ่มหรือไม่ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวัฒนธรรมไทยได้เห็นความสำคัญของการมีเอกลักษณ์แห่งตนที่ต้องการและการมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวัฒนธรรมไทย เพื่อหาทางส่งเสริมและพัฒนาตัวแปรทั้ง 2 ประการดังกล่าวข้างต้นให้สมบูรณ์มากที่สุดให้แก่วัยรุ่นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ้นเตอร์พอยท์
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ้นเตอร์พอยท์
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ้นเตอร์พอยท์
4. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยตามลักษณะทางชีวสังคม ได้

แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละตัวแปรของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่น
เซ็กเตอร์พอยท์

5. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติ
ต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์

6. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์

7. เพื่อหาตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นจากเอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพใน
ครอบครัวและลักษณะทางชีวสังคม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาจะทำให้ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว
และลักษณะทางชีวสังคมกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ เพื่อเป็น
ประโยชน์แก่สถานศึกษา องค์กร หน่วยงานต่างๆ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ในการ
พัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนและในการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์กับการมีทัศนคติที่
ดีต่อวัฒนธรรมไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ วัยรุ่นชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปีโดยแบ่งออก
เป็นวัยรุ่นทั่วไปกับวัยรุ่นในย่านเซ็กเตอร์พอยท์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือวัยรุ่นชายหญิงจำนวน 328 คน ที่มีอายุระหว่าง
13-18 ปีโดยแบ่งออกเป็นวัยรุ่นทั่วไป จำนวน 150 คน และวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ จำนวน 178 คน ซึ่งได้มา
โดยวิธีการสุ่มแบบ Systematic Random Sampling ตามช่วงเวลา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1 ประเภทของวัยรุ่น แบ่งเป็น

1.1.1 วัยรุ่นทั่วไป

1.1.2 วัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์

1.2 เอกลักษณ์แห่งตน แบ่งเป็น

1.2.1 เอกลักษณ์แห่งตนระดับสูง

1.2.2 เอกลักษณ์แห่งตนระดับต่ำ

- 1.3 สัมพันธภาพในครอบครัว แบ่งเป็น
 - 1.3.1 สัมพันธภาพในครอบครัวดี
 - 1.3.2 สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี
 - 1.4 เพศ แบ่งเป็น
 - 1.4.1 เพศชาย
 - 1.4.2 เพศหญิง
 - 1.5 ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว แบ่งเป็น
 - 1.5.1 ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง
 - 1.5.2 ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ
 - 1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น
 - 1.6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - 1.6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะคิดต่อวัฒนธรรมไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วัยรุ่น หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี
2. เซ็นเตอร์พอยท์ หมายถึง สถานที่ที่เป็นที่ทำการกิจกรรมต่างๆของวัยรุ่น อันประกอบด้วย ร้านค้า ร้านอาหาร แหล่งบันเทิง ซึ่งเป็นแหล่งชุมนุมของวัยรุ่นในการทำกิจกรรมในวันหยุดหรือหลังจากโรงเรียนเล็ก ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
3. วัยรุ่นทั่วไป หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งไม่เคยไปทำการกิจกรรมต่างๆในเซ็นเตอร์พอยท์เลย
4. วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ซึ่งเข้าไปทำการกิจกรรมในรูปแบบบันเทิงต่างๆภายในเซ็นเตอร์พอยท์ อาทิเช่น การซื้อสินค้าแฟชั่น การนัดพบปะสังสรรค์ รับประทานอาหาร ชมการแสดงดนตรี เป็นต้น ในเวลาหลังเลิกเรียนหรือในเสาร์ อาทิตย์ ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์

นิยามปฏิบัติการ

1. ทักษะคิดต่อวัฒนธรรมไทย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในเชิงประมาณค่าว่ามีคุณหรือโทษและความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ หรือพอใจไม่พอใจในวัฒนธรรมไทย รวมทั้งความพร้อมในการรับวัฒนธรรมดังกล่าว โดยแบ่งทักษะคิดต่อวัฒนธรรมไทยออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้
 - 1.1 ด้านภาษา หมายถึง ความภูมิใจและการให้ความสำคัญในภาษาไทยรวมถึงการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
 - 1.2 ด้านการอุปโภค บริโภค หมายถึง การให้ความสำคัญในการแต่งกายแบบไทยตลอดจนการบริโภคอาหารไทยด้านศิลปะและประเพณีไทย หมายถึง การปฏิบัติ และการให้ความสำคัญกับประเพณีไทยตลอดจนวันสำคัญในเทศกาลต่างๆ

1.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาและความถูกต้อง เช่น ความซื่อสัตย์ การทำความดี เป็นต้น

1.4 ด้านมารยาทและหน้าที่ในสังคม หมายถึง การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน รวมถึงการมีกิริยามารยาทดีงามและการมีสัมมาคารวะ

ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยนี้สามารถวัดได้จากแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วน 5 คำตอบ จำนวน 21 ข้อ โดยแบบวัดทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยนี้มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 1.80 – 7.50 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

2. เกร็ดลักษณะแห่งตน หมายถึง การมีความเข้าใจในตนเอง มั่นใจในตนเอง มีความคิดเป็นของตนเอง ยอมรับตนเองและยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นตลอดจนปฏิบัติตนตามความคาดหวังของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบวัดเอกลักษณ์แห่งตน ของ เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี (2540) โดยมีลักษณะเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 คำตอบ จำนวน 33 ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูง คือผู้ที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ คือผู้ที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำ ในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดว่า ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่ามีเอกลักษณ์แห่งตนสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่ามีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำ แบบวัดเอกลักษณ์แห่งตนนี้ เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี ได้หาค่าความเชื่อมั่นได้ .86 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้ง โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 2.84 -14.12 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

3. สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 สัมพันธภาพระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครอง หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง หรือญาติผู้ใหญ่ ว่ามี ความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการทำกิจกรรมภายในบ้านร่วมกัน มีความพอใจในการพบกัน หรือมีความขัดแย้ง ความตึงเครียด มากน้อยเพียงใด โดย สัมพันธภาพระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครองนี้ สามารถวัดได้จากแบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองของ ยิ่งยง ยุทธศักดิ์ (2539) โดยมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วน 6 คำตอบ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการหาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้ง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 11.05 -27.28 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

3.2 สัมพันธภาพระหว่างวัยรุ่นกับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นกับพี่น้องหรือญาติหรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง ว่ามี ความผูกพัน ความพอใจในการอยู่ร่วมกัน ความสามัคคี การเป็นที่ปรึกษา หรือ มีความขัดแย้ง โดยสัมพันธภาพระหว่างวัยรุ่นกับสมาชิกในครอบครัวนี้ สามารถวัดได้จากแบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวของ ยิ่งยง ยุทธศักดิ์ (2539) โดยมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วน 6 คำตอบ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการหาค่าความเชื่อมั่นอีกครั้ง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 4.68–20.91 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77

การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวในการวิจัยครั้งนี้จะวัดจากคะแนนรวมของแบบวัดทั้ง 2 ชุดดังกล่าว ผู้ที่ได้คะแนนสูง คือผู้ที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ คือผู้ที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดว่าผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่ามีสัมพันธภาพในครอบครัวดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่ามีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี

4. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งวัดได้จากการระบุของกลุ่มตัวอย่างในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น

4.1 ระดับสูง หมายถึง สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนมีความเป็นอยู่ค่อนข้างสบาย หรือสบาย

4.2 ระดับต่ำ หมายถึง สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนมีความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก หรือลำบาก

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ย (Grade Point Average) ของวัยรุ่น ในภาคการศึกษาครั้งล่าสุด โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้โดยการระบุในแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ระดับผลการเรียนที่มีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ระดับผลการเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ลงมา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลข้อคิดเห็น หลักการและทฤษฎี และงานวิจัย ต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
 - 1.1 ความหมายของวัฒนธรรมไทย
 - 1.2 ประเภทของวัฒนธรรมไทย
 - 1.3 ลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรม
 - 1.4 ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
 - 1.5 ความหมายของทัศนคติ
 - 1.6 องค์ประกอบของทัศนคติ
 - 1.7 การเกิดทัศนคติ
 - 1.8 สภาพปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
 - 1.9 เจเนอเรชั่นพอยท์กับปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติในวัฒนธรรมไทย
 - 2.1 ความหมายของเอกลักษณ์แห่งตน
 - 2.2 แนวความคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งตน
 - 2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
 - 3.1 ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคมกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
 - 4.1 เพศกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
 - 4.2 ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
 - 4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

เอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

ความหมายของวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณาจากความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” นั้นตรงกับคำว่า “Culture” ในภาษาอังกฤษ มีความหมายว่า การเพาะปลูกและการบำรุงให้เจริญงอกงาม

ในภาษาไทย คำว่า “วัฒนธรรม” เป็นคำสมาสระหว่างภาษาบาลีกับสันสกฤต โดยคำว่า “วัฒน” มาจากภาษาบาลี ซึ่งแปลว่า ความเจริญงอกงาม ส่วนคำว่า “ธรรม” มาจากภาษาสันสกฤตแปลว่า การกระทำหรือ

ข้อปฏิบัติ ซึ่งหากแปลตามรากศัพท์ คือ สภาพอันเป็นความเจริญงอกงาม หรือลักษณะที่แสดงความเจริญงอกงาม (สุพัตรา สุภาพ . 2539 : 106)

พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสิริพงษ์ประพันธ์ (ชัยพล สุขเยี่ยม . 2542 : 11 ; อ้างอิงจาก ประกาศรี สหอำไพ .2532 .วัฒนธรรมทางภาษา) ได้กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ภูมิธรรมแห่งความเจริญงอกงาม ได้แก่ มรดกของสังคมซึ่งเป็น สมบัติส่วนรวม มีทั้งของที่เป็นวัตถุ ความรู้ความเชื่อถือ ศิลปะ หรือ ศีลธรรม นิตยธรรม ประเพณีและอุปนิสัย ประชาชาติทุกชาติมีสังคมมรดกคือ สมบัติที่ตกทอดมาจากชีวิตของ ประชาชนนั้น ตามลำดับชั่วอายุคน วัฒนธรรมของแต่ละชาติย่อมมีสมบัติ เฉพาะตน...

พระยาอนุมานราชธน (2516 : 6) กล่าวว่า วัฒนธรรม คือสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุง ผลิต หรือสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตของส่วนรวม วัฒนธรรมคือวิถีแห่งชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวมที่ ถ่ายทอดกันได้ เรียกกันได้ เอาอย่างกันได้

วัฒนธรรมตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ . 2536 ข : 7) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมเป็น 4 นัย คือ

1. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ
2. วิถีชีวิตของหมู่คณะ
3. ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน

4. พฤติกรรมและสิ่งที่บุคคลในหมู่ ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกันและร่วมใช้ อยู่ในหมู่ของพวกตน

สุพัตรา สุภาพ (2537: 35) กล่าวว่า วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดง ออกถึงวิถีชีวิตมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่งที่ประกอบด้วยความรู้ความเชื่อ ศิลปะ ศีลธรรม กฎหมาย ประเพณี วิทยาการและทุกสิ่งทุกอย่างที่คิดและทำในฐานะสมาชิกของสังคม

สุพิศวง ธรรมนนทา (2532 : 6) กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง วิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์นับตั้งแต่ ชั้นบรรพบุรุษเป็นต้นมา รวมทั้งสร้างสมอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะเด่นเฉพาะในสังคมนั้นๆ วัฒนธรรมเป็น สิ่งแสดงอัจฉริยะและแสดงคุณค่าของมนุษยชาติ

พิทยา สายหู (สุจิต นิตยคำหาญ . 2540 :13 ; อ้างอิงจาก พิทยา สายหู . 2514. ประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรม.) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมหมายถึง แบบอย่างการดำเนินชีวิตของกลุ่ม ซึ่ง สมาชิกเรียนรู้ถ่ายทอดกันไปด้วยการสั่งสอนทางตรงและทางอ้อม

อาจกล่าวสรุปได้ว่า วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิต ของมนุษย์ โดยแต่ละสังคมมีวัฒนธรรมเฉพาะของตนเอง เพราะเป็นวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มสังคม

ประเภทของวัฒนธรรม

สำหรับประเภทของวัฒนธรรมนั้น ในทางจิตวิทยาได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ (นวลละอ อสุภาพ . 2534 : 28-29)

1. วัฒนธรรมภาววิสัย (Objective Culture) ได้แก่ วัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ของมนุษย์ ภาษา การแต่งกาย การปรุงแต่งอาหาร ฯลฯ
2. วัฒนธรรมจิตวิสัย (Subjective Culture) วัฒนธรรมด้านนี้เป็นจิตลักษณะของการมองหรือการ

รับรู้สิ่งแวดล้อมทางสังคมของบุคคล ซึ่งรวมถึงปทัสถาน บทบาท ค่านิยม กฎหมาย ความคาดหวังในพฤติกรรม และความเข้าใจในเหตุผลของพฤติกรรม

จากลักษณะของวัฒนธรรมทั้ง 2 ประเภทนี้ นักจิตวิทยาได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมจิตวิสัยว่ามีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยได้กล่าวถึงความเกี่ยวข้องของวัฒนธรรมด้านนี้กับพฤติกรรมไว้ดังนี้คือ วัฒนธรรมจิตวิสัยนั้น ทำหน้าที่สำคัญในการกำหนดแรงเสริม และทำให้บุคคลมีการจำแนกแยกแยะคำสั่งสอน คำแนะนำต่างๆ เพื่อการปฏิบัติ และเกิดการรับรู้ในการเลือกสำหรับเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรม เป็นโครงสร้างเฉพาะของความรู้ ความเข้าใจ และลักษณะนิสัยของบุคคล รวมถึงพฤติกรรมมุ่งกระทำอันเป็นผลให้เกิดการปฏิบัติจริง ส่วนวัฒนธรรมภาวีสัยนั้นจะเป็นผลจากการคิดค้นและปฏิบัติของมนุษย์ ซึ่งวัฒนธรรมทั้ง 2 ประเภทนี้มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต โดยทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวร่วมกัน

ลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมไทย

จากการพัฒนาวัฒนธรรมโดยลำดับอันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ประกอบกับปัญหาความต้องการและความสามารถของคนไทย จึงก่อให้เกิดการสร้างสรรค การหลอมรวมและได้วัฒนธรรมซึ่งมีลักษณะเฉพาะเป็นวัฒนธรรมไทยขึ้นมา และมีลักษณะเด่นๆ ให้ปรากฏหลายอย่าง ซึ่ง ณรงค์ เสงี่ยมประชา (2532 : 57) ได้จำแนกไว้ ดังนี้ คือ

1. การมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ สังคมไทยรับเอาพระพุทธศาสนาเป็นที่นับถือของชาวไทยมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย และแม้ว่าในระยะต่อมาสังคมไทยจะมีศาสนาและลัทธิศาสนาอื่นเข้ามาเผยแพร่ แต่ผู้คนส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นพุทธศาสนิกชน จากสถิติของกรมการศาสนาเมื่อปี พ.ศ. 2520 พบว่า มีผู้นับถือพระพุทธศาสนา ร้อยละ 97.3 โดยพุทธศาสนามีหลักคำสอนอยู่ 3 หลัก คือ สอนให้ละเว้นความชั่ว ประพฤติแต่ความดีและทำจิตใจให้บริสุทธิ์ วิถีชีวิตของคนไทยเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง ดังจะพบว่ากิจกรรมต่างๆ เช่น การบวช การแต่งงานการขึ้นบ้านใหม่ ตลอดจน คติในการดำเนินชีวิตจะนำพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง

2. การมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สังคมไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบัน พระมหากษัตริย์ทรงมีบทบาทต่อสังคมไทยตลอดมา แม้ว่าในปัจจุบันพระมหากษัตริย์จะทรงอยู่ในฐานะประมุขของประเทศ มีผู้รับสนองพระบรมราชโองการก็ตาม แต่คนไทยมีความเคารพและยึดมั่นในองค์พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นศูนย์รวมของประชาชน ดังจะพบได้จากการถวายความจงรักภักดีในวาระการเสด็จไปในท้องที่ต่างๆ ประกอบกับคุณงามความดีที่พระองค์ได้ทรงสร้างไว้แก่ชุมชน จึงช่วยส่งเสริมให้สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อสังคมอย่างยิ่ง

3. อักษรไทยและภาษาไทย สังคมไทยมีอักษรใช้มาก่อนหน้าสมัยกรุงสุโขทัยและได้รับการพัฒนาอักษรไทยโดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ภาษาไทยประกอบด้วยอักษรและตัวเลขที่ใช้เพียงไม่กี่ชาติ จัดเป็นเอกลักษณ์ที่น่าภูมิใจในความมีวัฒนธรรมเฉพาะของไทยซึ่งหลายชาติไม่มี ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงวรรณยุกต์ มีคำลักษณนาม มีการใช้ราชาศัพท์ เป็นต้น

4. ประเพณีไทย ประเพณีเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา เป็นสิ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตของคนไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันว่ามีความเป็นมาและเป็นอยู่อย่างไร ประเพณีส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและอาจมีคติทางลัทธิศาสนาอื่นแฝงอยู่ด้วย ประเพณีไทยบางอย่างที่นิยมนับถือปฏิบัติกันเช่น ประเพณีการบวช ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการตาย ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น

5. วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตได้แก่ ปัจจัย 4 คือ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย อาหาร และยารักษาโรค

เครื่องนุ่งห่มและการแต่งกายของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีการรับวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวตะวันตกมาใช้มากขึ้นตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การแต่งกายของผู้ชายมักเป็นแบบง่าย ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน แต่สำหรับผู้หญิงจะเป็นไปตามสมัยนิยมโดยเฉพาะคนในเมือง

ที่อยู่อาศัย เรือนไทยเหมาะสมกับสภาพธรรมชาติของสังคมไทยแต่ในปัจจุบันมีคนนิยมปลูกเรือนไทยกันน้อย และสนใจแบบบ้านของชาวตะวันตกมากกว่า

อาหาร อาหารของคนไทยในสมัยก่อนมีลักษณะง่าย ๆ น้ำพริกปลาร้า ผัก แกงส้ม ฯลฯ และรับประทานข้าวทั้ง 3 มื้อ ปัจจุบันคนไทยเป็นนักบริโภค ชอบแสงอาหารรสชาติแปลก ๆ มารับประทาน

ยารักษาโรค คนไทยยังนิยมรักษาโรคด้วยยาแผนโบราณแต่ปัจจุบันคนไทยนิยมรักษาโรคภัยไข้เจ็บตามสถานรักษาพยาบาลมากขึ้น

6. ศิลปกรรมของไทย เป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากความผูกพันของมนุษย์ ในการที่จะพยายามปรุงแต่งสภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ให้สิ่งแวดล้อมน่าอยู่อาศัย สวยงาม รวมทั้งเป็นอาหารทางใจ วัฒนธรรมในด้านนี้ เช่น วรรณคดี ดนตรี จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม

7. จรรยาบรรณและจิตใจของคนไทย คนไทยมีลักษณะสุภาพอ่อนน้อมและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี มีการแสดงความเคารพที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของสังคมอื่น เช่นการยืมแย้ม ทักทายปราศรัย การไหว้ ลักษณะการทำความเคารพ ในด้านจิตใจของคนไทย จากการได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนาทำให้คนไทยมีความกตัญญูเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจโอบอ้อมอารี ให้เกียรติผู้อาวุโส รักเกียรติและรักศักดิ์ศรี

8. การพักผ่อนหย่อนใจของคนไทย คนไทยชอบดำเนินชีวิตอย่างสบาย ๆ มีการพักผ่อนควบคู่ไปกับการทำงาน คนในเมืองจะมีการพักผ่อนโดย การดูภาพยนตร์ ไปห้างสรรพสินค้า ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ส่วนคนชนบท อาจมีกิจกรรมสังสรรค์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้าน

ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมไทยมีความสำคัญต่อชาติไทยในหลายด้าน ส่งผลให้เกิดความมั่นคงของชาติไทย ซึ่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540 :5) ได้อัญเชิญพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เกี่ยวกับวัฒนธรรมว่า “การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ” และพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ว่า

“ชาติไทยของเรามีความเจริญด้านศิลปกรรม จรรยาและศิลปวัฒนธรรมอันครบถ้วนทุกสาขาที่สืบทอดต่อเนื่องกันแต่บรรพกาล สิ่งเหล่านี้เป็นสมบัติล้ำค่าและเป็นนิมิตหมายสำคัญอย่างเอกที่แสดงให้เห็นถึงความ เป็นชาติไทย คนไทย ซึ่งแตกต่างจากชาติอื่น จึงเป็นสิ่งที่คนไทยพึงศึกษาให้เห็นแจ้งถึงคุณค่าและพยายาม ถนอมรักษาไว้ด้วยความรู้ ความสามารถ และความฉลาดรอบคอบ เพื่อมิให้ต้องสูญหายหรือแปรสภาพไปใน ทางเสื่อม ในการนี้ทุกคนจะต้องทราบแก้ไขโดยตระหนักว่า การศึกษาและรักษาวัฒนธรรมไทย แท้จริงก็คือการ จรรโลงรักษาอิสรภาพและความเป็นไทยของชาติไทยและคนไทยแต่ละคนไว้นั่นเอง”

วัฒนธรรมเป็นเครื่องวัดและเครื่องกำหนดความเจริญ หรือความเสื่อมของสังคมและขณะเดียวกัน วัฒนธรรมยังกำหนดชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ดังนั้นวัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของ ประชาชนและต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ วัฒนธรรมคือกรอบหรือแบบแผนการดำเนินชีวิตของสังคม ทำให้ทุกคนมีประเพณีที่จะปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทำให้การกระทบหรือขัดแย้งกันน้อยลง ความวุ่นวายก็จะลด

ลง วัฒนธรรมที่ช่วยให้สังคมเจริญก้าวหน้าเช่น ความมีระเบียบวินัย การขยันประหยัด อดทน การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ฯลฯ ซึ่ง ฌ็อง-ฌัก กุแซง (2532 :18) ได้สรุปความสำคัญของวัฒนธรรมไทยไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการต่างๆของมนุษย์
2. วัฒนธรรมช่วยเหนี่ยวรั้งสมาชิกในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
3. เป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ
4. เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม
5. ช่วยให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองถาวร

จึงนับได้ว่าวัฒนธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นชาติไทย และเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติสำหรับการดำรงชีวิตเพื่อความสงบสุขของชาติ

ความหมายของทัศนคติ

คำว่า "ทัศนคติ" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Attitude" เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "Aptus" แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม เมื่อนำมาใช้ในความหมายของคำว่า "ทัศนคติ" จะหมายถึงสภาวะความพร้อมทางจิตซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็แรงที่กำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง (ประภาเพ็ญ สุวรรณ . 2526 :2 ;อ้างอิงจาก Allport .1935. *Handbook of Social Psychology*.)

ฮิลการ์ด (Hilgard .1962 : 171) ได้สรุปว่า ทัศนคติ คือความพร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงความรู้สึกต่อบุคคล สิ่งของ คน ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ

เคนดัลเลอร์ (สาโรจน์ กาลศิริศิลป์ . 2543 : 12 ; อ้างอิงจาก Kendler .1974. *Basic Psychology*.) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านประสบการณ์บางอย่าง บุคคล สถาบัน หรือแนวคิดบางอย่าง แบ่งออกเป็นสองลักษณะใหญ่ๆ คือ การแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เรียกว่า ทัศนคติทางบวก และแสดงออกในลักษณะไม่พอใจ เรียกว่า ทัศนคติทางลบ แล้วเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

เชฟเวอร์ (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ .2533 : 9 ; อ้างอิงจาก Shaver, 1977. *Principle of Social Psychology*.) ได้กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาพความพร้อมของจิตใจและประสาทซึ่งเกิดจากการได้รับประสบการณ์อันมีผลโดยตรงต่อการตอบสนองของบุคคลต่อสรรพสิ่งและสถานการณ์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 198) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งต่างๆในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสองลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า ทัศนคติที่ดีหรือทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะถอยหนีเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า ทัศนคติไม่ดีหรือทางลบ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (จิราภรณ์ อำนาจเกลี้ยงศักดิ์ . 2540 : 20 ; อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน .2529. *การวัดทัศนคติ*.) กล่าวว่า ทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลย่อมจะเป็นเครื่อง

แสดงว่า เขามีความรู้ทางด้านการดีหรือไม่ดีต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และมีความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด ทศนคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางใดด้วย เพราะทศนคตินั้นเปรียบเสมือนสาเหตุภายใน ซึ่งมีกำลังผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมต่างกันไป

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 1) กล่าวว่า ทศนคติ เป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์และอื่นๆ รวมทั้งทำที่แสดงออกซึ่งบ่งสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

เชดคัทท์ โฆวาลินส์ (2520 : 38) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่างๆอันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้น หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นไปในทิศทางหนึ่ง โดยเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

จากความหมายของทศนคติที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทศนคติหมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคล ที่ได้มาจากการเรียนรู้ ซึ่งบุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาตามลักษณะของทศนคติที่บุคคลนั้นรู้สึก ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของทศนคติต่อวัฒนธรรมไทยว่า หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในเชิงปริมาณค่าว่ามีคุณหรือโทษและความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ หรือพอใจไม่พอใจในวัฒนธรรมไทย รวมทั้งความพร้อมในการรับวัฒนธรรมดังกล่าว

องค์ประกอบของทศนคติ

แมคไกว์ (นวลละอ อสุภาพล . 2534 :19 ; อ้างอิงจาก Mcquire.1969. *The Handbook of Social Psychology.*) ได้จำแนกองค์ประกอบของทศนคติเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ ทศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งนั้นจะประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นอันดับแรกและมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด เป็นความรู้เชิงปริมาณค่าสิ่งนั้นได้
2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับทศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งหมายถึงความรู้สึก ชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ สิ่งนั้น
3. องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงปริมาณค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ ทศนคดียังมีลักษณะสำคัญอีก 2 ประการคือ มีทิศทางหมายถึง มีทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว ชอบหรือไม่ชอบ มีความเข้มหรือความรุนแรง เช่น อาจมีทศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดรุนแรงมากและอีกสิ่งหนึ่งเบาบาง ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น

การเกิดทศนคติ (Attitude Formation)

ทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล โดยแหล่งที่ก่อให้เกิดทศนคตินั้นมีมากมาย คือ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ . 2526 : 19-23)

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) วิธีการหนึ่งที่เราเรียนรู้ทัศนคติ คือจากการมีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทัศนคตินั้น เช่น ถ้าเรามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อกับบุคคลหนึ่งเราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น ในทางตรงข้าม ถ้ามีประสบการณ์ไม่ดีจากการพบปะนั้น ก็มักจะมีแนวโน้มที่ไม่ชอบบุคคลนั้นได้ แม้ว่าจะมีประสบการณ์ที่ดีหรือไม่ดีเพียงครั้งเดียวก็ตาม

2. การติดต่อข่าวสารกับบุคคล (Communication From Other) ทัศนคติหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นจากผลของการได้ติดต่อข่าวสารกับผู้อื่น จะทำให้เกิดทัศนคติจากการรับรู้ข่าวสารต่างๆจากผู้อื่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการที่เด็กได้รับในครอบครัว

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) ทัศนคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นจากการเลียนแบบจากคนอื่น โดยขั้นแรกจากเหตุการณ์บางอย่าง บุคคลจะมองเห็นว่าบุคคลอื่นมีการปฏิบัติตนอย่างไร จากนั้นบุคคลจะแปลความหมายของการปฏิบัติในรูปแบบของความเชื่อ หากบุคคลนั้นให้ความเคารพนับถือบุคคลที่แสดงปฏิกริยานั้นอยู่แล้ว บุคคลนั้นจะยอมรับความรู้สึก ความเชื่อ ที่เขาคิดว่าบุคคลนั้นๆมี

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นสืบเนื่องจากสถาบัน เช่น โรงเรียน สถานที่ ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงานต่างๆ ฯลฯ เป็นต้น สถาบันเหล่านี้จะเป็นทั้งแหล่งที่มา และสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดทัศนคติบางอย่างได้

สภาพปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

จากบทวิเคราะห์ทางด้านอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ต่อวิถีชีวิตคนไทย ซึ่งอ้างถึงใน รัตนพร ตีรณานนท์ (2539 : 67) ได้อธิบายถึงจุดเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ดังนี้คือ

สังคมไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมบางส่วน ประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยและได้เริ่มมีการรับเอาวัฒนธรรมเข้ามา จนต่อมาเมื่อเศรษฐกิจของประเทศเริ่มดีขึ้น มีการเจริญเติบโตของเทคโนโลยี มีการหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสารจากต่างประเทศ เข้ามา ทำให้วัฒนธรรมเหล่านั้นถูกถ่ายทอดและซึมซับเข้ามาในสังคมไทยมากขึ้น เช่น การใช้ภาษาอังกฤษ การคิดหรือ การมองแบบตะวันตก การบริโภคสินค้าที่เป็นสากลมากขึ้น ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ 3 ลักษณะคือ ลักษณะบริโภคนิยม ปัจเจกนิยม และการตอบสนองต่อความพึงพอใจทันที

ในปัจจุบัน ลักษณะของคนในสังคมเมืองซึ่งเต็มไปด้วยกลุ่มที่มีการศึกษาสูง มีฐานะและรสนิยมดี ก็จะมีลักษณะคล้ายกับคนในภูมิภาคอื่นทั่วโลกอย่าง นิวยอร์ก ลอนดอน ไม่ว่าจะเป็นการอ่านนิตยสาร เช่น ไทม์ (Time) คอสโมโพลีแตน (Cosmopolitan) การรับประทาน แมคโดนัลด์ (Mc Donald) มิสเตอร์โดนัท (Mister Donut) ตีมโคคาโคลา สวมเสื้อผ้ายี่ห้อดัง ตลอดจนการรับชมรายการโทรทัศน์และภาพยนตร์จากต่างประเทศ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของสังคมเมืองใหญ่ในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเลียนแบบรูปแบบการใช้ชีวิตดังกล่าวและแพร่ขยายเข้ามามีอิทธิพลกับวัยรุ่นมากขึ้นทุกขณะ

นอกจากพฤติกรรมการแต่งกายและพฤติกรรมการทานอาหารฟาสต์ฟู้ดแล้ว ยังมีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย คือ วิธีการสื่อสารในกลุ่มวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงเป็นการพูดลดคำ การพูดคำแสดงซึ่งมีทั้งคำแสลงทั่วไปและคำแสลงในรูปของการเลียนแบบภาษาในโฆษณาหรือเพลง การพูดทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ และการพูดคำหยาบ (จัตกรุล ทองเกตุ . 2539 : 37) และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ วัยรุ่นกล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าที่จะเปิดเผยความสามารถ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองในที่สาธารณะ ถึงแม้ว่าบางครั้งจะมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทยมากนัก เช่น การโอบกอดของคู่รักในที่สาธารณะ เป็นต้น

จากแผนแม่บทโครงการสืบสานวัฒนธรรมไทย ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมไทยแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ . 2540 : 4) ได้สรุปประเด็นปัญหาและแนวทางการดำเนินการทางวัฒนธรรม ไว้ดังนี้คือ

1. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ควรได้รับการส่งเสริมการยกย่องเชิดชู ให้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตสืบไป

2. วิถีครอบครัวและชุมชนไทย การพัฒนาที่มุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจมากเกินไป ทำให้สถาบันครอบครัวและชุมชนขาดความเข้มแข็งมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและชุมชนถูกละเลย ขาดความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกขาดการเรียนรู้และการถ่ายทอดวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานของความมั่นคงในครอบครัวและชุมชน

3. ขนบธรรมเนียมและประเพณีที่ดีงามของไทยหลายอย่างถูกละเลยนำไปใช้ในทางไม่ถูกไม่ควรหรือบางอย่างกลายเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะความไม่เข้าใจเนื้อหาและความหมายอย่างถ่องแท้ ไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าของแบบแผนเดิม จึงส่งผลกระทบต่อค่านิยมและวิถีของคนไทยจำนวนมาก เช่น มีการสาดน้ำด้วยน้ำแข็งทำให้เกิดอุบัติเหตุเป็นประจำทุกปี การใช้ยาพื้นบ้านสมุนไพรก็ถูกละเลยเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งล้าสมัย เป็นต้น

4. ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติเกิดการวิบัติผิดเพี้ยน เพราะความมกมายในภาษาต่างประเทศมากเกินไป ประกอบกับความมกง่ายและความไม่เข้าใจภาษาซึ่งในอรรถรสทางภาษาไทย เป็นเหตุให้มีการใช้ภาษาไทยอย่างขาดความระมัดระวัง เกิดความวิบัติผิดเพี้ยนจนสูญเสียสุนทรีย์ทางภาษาและเอกลักษณ์ชาติ เช่น เวลาพูดใช้ภาษาไทยคำภาษาอังกฤษคำ ตัวควบกล้ำไม่มีตัว “ร” “ล” อ่านเหมือนกันหมด หรือการตัดพยางค์โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน นิสิต นักศึกษา เช่นคำว่า มหาวิทยาลัย เวลาพูดก็ใช้เพียง “มหาลัย” เป็นต้น

5. ระเบียบวินัยอันบรรพบุรุษได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้ลูกหลานปฏิบัติตาม ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและในระดับหมู่เหล่าทุกภาคของประเทศ ทั้งในทางตรงและทางอ้อมโดยแฝงไว้ในจารีตประเพณีนิยมมองข้าม จนถึงระดับที่เข้าใจผิดว่าคนไทยมีเสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขต ดังจะเห็นได้จากประโยคที่มักอ้างอย่างเข้าข้างการกระทำของตนว่า “ทำอะไรตามใจคือไทยแท้”

6. ค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรมอันเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางสังคมถูกละเลย การดิ้นรนเพื่อแสวงหาปัจจัยทางวัตถุเพื่อตอบสนองความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของผู้คนในสังคม เป็นสาเหตุให้เกิดกิเลสความเห็นแก่ตัว ค่านิยมที่ดีถูกมองข้าม ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงและเสื่อมเสียคุณภาพของชีวิตและสังคม เช่น การขายลูกสาวเป็นโสเภณีหรือการทดแทนบุญคุณพ่อแม่ด้วยการเป็นโสเภณี เป็นต้น ภาวะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมตกต่ำสั่นคลอน เช่นการขาดความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ มีการเอาเปรียบแรงงาน การปลอมปนอาหารและยา การหักหลังคดโกงในทางการค้าและทุจริตทางการเมือง ฯลฯ

7. วิถีชีวิตและภูมิปัญญาอันเป็นรากฐานแห่งเผ่าพันธุ์ได้รับการดูหมิ่น มองข้าม เยาวชนและประชาชนสมัยใหม่ไม่ตระหนักในคุณค่า เห็นเป็นสิ่งที่ล้าหลังน่าละอาย เกิดสภาวะกระเลือกกระสนใจตามวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ไม่สนใจศึกษาสิ่งที่ดีในวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยที่มีมาแต่เดิม ก่อให้เกิดการสูญเสียขึ้น เช่น การเกษตรกรรมก็นิยมเกษตรกรรมแผนใหม่ ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

8. รสนิยมในการแต่งกายแบบไทยถูกปล่อยปละละเลย ชาวไทยส่วนใหญ่แต่งกายแบบสมัยใหม่ตามรสนิยมของสังคมตะวันตก และจำนวนไม่น้อยยังเกี่ยวเนื่องจนกระทั่งการแต่งกายแบบไทย ทั้งๆที่มีความอ่อนหวานสง่างามและเหมาะสมกับสังคมไทย

9. ศิลปะไทยที่แสดงออกในรูปแบบต่างๆทั้งวรรณศิลป์ ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดงหลายสาขาไม่ได้รับความนิยมหรือเอาใจใส่เท่าที่ควร ขาดการปลูกฝังและการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ เยาวชนและประชาชนไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าทางศิลปะของไทย เช่น เพลงไทยเดิม การละเล่น การดนตรี กลับหันไปนิยมชมชื่นในศิลปะจากต่างชาติที่หลั่งไหลมาจากสังคมภายนอกแทน

10. การดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวที่มุ่งแสวงหาเงินเป็นสำคัญ ได้ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อความหลากหลาย วิถีชีวิตของชุมชนพลิกผันจนปรับตัวไม่ทัน ปัญหาทางอาชญากรรม สิ่งเสพติด และปัญหาโสเภณี ปัญหาโรคเอดส์แพร่ระบาดอย่างรุนแรง

11. การพัฒนาประเทศที่มุ่งหวังสร้างความเจริญทางด้านวัตถุเป็นหลัก ทำให้เกิดการละเลยต่อความเจริญทางด้านจิตใจ ชาวไทยจำนวนไม่น้อยตกเป็นทาสของวัตถุ ทำให้เสียสมดุลทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม ชุมชนอ่อนแอและแตกสลาย ชีวิตไม่สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขได้ เกิดวิกฤตรุนแรงกับสังคมส่วนรวมครั้งแล้วครั้งเล่า สันติภาพและสันติสุขมีอาจเกิดขึ้นได้

จากสภาพปัญหาทางวัฒนธรรมที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับวิถีชีวิตของคนไทยอย่างมาก โดยเฉพาะการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต ซึ่งปรากฏว่าคนไทยมีแนวโน้มในการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาใช้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับโดยเฉพาะกับวัยรุ่นไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมทางจิตใจ การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมจึงเป็นไปตามวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้นทุกขณะ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดหรืออุดมคติ ระบบภาษาและความหมาย รวมถึงค่านิยมต่างๆ (ผ่องพรรณ มณีรัตน์ . 2516 : 92-102) ตลอดจน การแต่งกาย การฟังดนตรี ตลอดจนการรับประทานอาหารเป็นต้น ทำให้สังคมไทยต้องสูญเสียทั้งคุณภาพชีวิตและคุณภาพสังคมและจะสูญเสียเอกลักษณ์ความเป็นไทยไปในที่สุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าวัยรุ่นในปัจจุบันมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยในลักษณะใด ซึ่งถ้ามีทัศนคติในทางนี้เราก็คงจะเป็นข้อมูลในการเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขและถ้าพบว่าทัศนคติในทางบวกก็จะได้มีการส่งเสริมและพัฒนาให้มากขึ้นต่อไป โดยในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาวรรณกรรมทั้งในด้านทวิสัยและจิตวิสัย ใน 5 ด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านภาษา ด้านอุปโลกบริโภค ด้านประเพณีไทย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านมารยาทหน้าที่ในสังคม

เซ็นเตอร์พอยท์กับปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

เซ็นเตอร์พอยท์ตั้งอยู่ระหว่างบริเวณสยามสแควร์ซอย 3 และซอย 4 ซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นสถานที่สำหรับจอดรถ แต่เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจจึงต้องล้มเลิกโครงการ จนกระทั่งเดือนพฤศจิกายน ปีพุทธศักราช 2541 บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งจึงได้ขอใช้พื้นที่ดังกล่าวเพื่อดำเนินธุรกิจ โดยเซ็นเตอร์พอยท์เป็นพื้นที่ขนาด 19 × 100 เมตร และจัดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยส่วนหน้าเป็นส่วนหย่อม ส่วนถัดมาเป็นร้านอาหาร ร้านค้า และส่วนทางด้านหลังเป็นเวทีสำหรับจัดกิจกรรม

สำหรับการที่วัยรุ่นนิยมไปเซ็นเตอร์พอยท์นั้น เนื่องจากสถานที่แห่งนี้เป็นแหล่งศูนย์รวมสรรพสิ่งต่างๆสำหรับวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นบรรดาสินค้าแฟชั่นต่างๆ ทั้งเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า ฯลฯ ที่วัยรุ่นเชื่อว่าจะทำให้คนที่ได้สวมใส่หรือใช้สินค้าเหล่านี้ดูทันสมัยสำหรับวัยของเขา รวมถึงการที่เซ็นเตอร์พอยท์ยังเป็นแหล่งรวมอาหารและเครื่องดื่มต่างๆ ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของแฟชั่น ความทันสมัยและมีไว้เพื่อเป็นเครื่องประดับมากกว่าที่จะเป็นสินค้าเพื่อการบริโภคอย่างแท้จริง (ไทยโพสต์ .10 มิถุนายน 2543 :10)และยังเป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้แสดงออกตามที่ตนเองต้องการซึ่งแตกต่างไปจากวิถีชีวิตในขณะที่อยู่ที่บ้านหรืออยู่ที่โรงเรียน ซึ่งวัยรุ่นส่วนมากจะใช้สถานที่แห่งนี้เป็นจุดนัดพบ เพื่อรวมกลุ่มไปทำกิจกรรมกับเพื่อนสนิทจำนวนมาก

ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การชมภาพยนตร์ การชมการแสดงดนตรีหรือการเล่นต่างๆ หรือเพื่อดูแฟชั่นสมัยใหม่ ตลอดจนจับจ่ายซื้อสินค้า โดยเฉพาะในวันหยุด สถานที่แห่งนี้จะคราคร่ำไปด้วยวัยรุ่นจำนวนมากที่จะแต่งกายตามสมัยนิยมมานัดพบปะกัน นอกจากนี้บริเวณใกล้เคียงยังเป็นสถานที่ที่มีสถานกวดวิชาจำนวนมาก ซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่นิยมที่จะมาเรียนกวดวิชา และใช้เวลาหลังเลิกเรียนมาท่องเที่ยวพักผ่อนในสถานที่ดังกล่าว

ในปัจจุบันนี้ เซ็นเตอร์พอยท์เป็นสถานที่ชุมนุมวัยรุ่นเมืองกรุง ซึ่งเป็นที่จับตามองของสังคมเนื่องจากสถานที่ดังกล่าวเป็นคล้ายเขตปลดปล่อยของวัยรุ่นและสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายล่อแหลม รวมถึงวัยรุ่นบางกลุ่มก็ใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่เสพยาของมึนเมา (ไทยโพสต์ . 31 มีนาคม 2543 :12) ซึ่งเมื่อมีการขายสุราหรือของมึนเมา สถานที่แห่งนี้จึงตกเป็นข่าวอื้อฉาวว่า เป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น ไม่ใช่เป็นแค่เพียงสถานที่ที่เขาจะได้แสดงออกถึงความสามารถหรือการแต่งกายตามแฟชั่นอีกต่อไป ซึ่งนักวิจารณ์สังคมมองว่าในเวลานี้ ภายในเซ็นเตอร์พอยท์นั้นมีวัฒนธรรมรวมอยู่ 3 ประเภท ในสถานที่แห่งนี้คือ วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตก แต่วัยรุ่นไทยจะถูกวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกชักจูงไป ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่อันตราย (ไทยโพสต์. 6 เมษายน 2543 :12) โดยเฉพาะการที่เซ็นเตอร์พอยท์เป็นศูนย์รวมความนำสมัยจากต่างประเทศซึ่งจะทำให้วัยรุ่นที่เป็นวัยแห่งการค้นหาสิ่งแปลกใหม่ที่เข้ามาในสถานที่นี้สามารถที่จะรับรู้และปฏิบัติตามกระแส วัฒนธรรมต่างชาติได้ง่าย

จากสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น โดยจะทำการศึกษากับวัยรุ่น 2 กลุ่ม คือวัยรุ่นทั่วไปกับวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ เพื่อที่จะศึกษาว่าวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยในปริมาณที่มากน้อย แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาและรณรงค์ด้านวัฒนธรรมไทยต่อไป

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

ความหมายของเอกลักษณ์แห่งตน

อีริคสัน (เนาวรัตน์ เหลืองรัตนเจริญ . 2541 : 16 ; อ้างอิงจาก Erikson. 1971. *Adolescent Behavior and Society*.) ให้ความหมายเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนว่า เป็นกระบวนการพัฒนาในการปรับตัวของบุคคล และช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน เป็นช่วงการเรียนรู้ว่าตนเองเป็นใคร มีอำนาจอย่างไร มีความสามารถเท่าใด มีโอกาสอย่างไร มีความรู้สึกและควรแสดงออกอย่างไร เอกลักษณ์แห่งตนได้จากการสังสมประสบการณ์จาก 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน (Inner Resources) ค่านิยมทางสังคม (Traditional Value) โอกาสในการแสดงบทบาทต่างๆ (Opportunities of Action)

มาร์เซีย (สายฝน ควรผดุง. 2536 :16 ; อ้างอิงจาก Marcia. 1980. *Handbook of Adolescence Psychology*.) กล่าวถึง ความหมายของเอกลักษณ์แห่งตนในลักษณะโครงสร้างแห่งตนว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล มีการเปลี่ยนไปตามแรงขับ ความสามารถ ความเชื่อ และการปรับตัวของแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลมีโครงสร้างของพัฒนาการที่ดีก็จะทำให้มีความเป็นตัวของตัวเอง รู้ถึงความเหมือนและความแตกต่างของตนเองจากบุคคลอื่น ทำให้เกิดการกำหนดแนวทางของตนเอง ถ้ามีโครงสร้างพัฒนาการที่ไม่ดี จะทำให้เกิดความสับสนในตนเอง ต้องอาศัยสิ่งภายนอกมาช่วยประเมินตน

วอเตอร์แมน (อุษา ศรีจินดารัตน์ . 2533 :15 ; อ้างอิงจาก Waterman .1988. *Developmental Psychology*.) กล่าวว่า เอกลักษณ์แห่งตนตามความหมายของอีริคสัน หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม จุดมุ่ง

หมายและการแสดงตนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ยอมรับว่าตนเองแตกต่างจากบุคคลบางคนและเหมือนกับบุคคลบางคนในบางเรื่อง

ไรซ์ (จิริยกุล ตริสุวรรณ . 2542 :7 ; อ้างอิงจาก Rice .1996. *The Adolescent Developmental Relationship and Culture.*) ได้สรุปความคิดของนักจิตวิทยาหลายท่านและเสนอว่า เอกลักษณ์แห่งตนเป็นผลของการรับรู้ว่าตนเองเป็นอย่างไร มีบทบาททางสังคมอย่างไร ผู้ที่มีความสำเร็จในการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน จะมีการยอมรับตนเองสูงและเอกลักษณ์แห่งตนเกิดได้จากพัฒนาการทางด้านร่างกาย เพศ สังคม อาชีพ จริยธรรม อุดมคติ และบุคลิกภาพ

นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และตุจเดือน พันธุมนาวิน (จิริยกุล ตริสุวรรณ .2542 : 8 ; อ้างอิงจากดวงเดือน พันธุมนาวิน และตุจเดือน พันธุมนาวิน. 2538 : 77. *จิตวิทยา.*) กล่าวว่า เอกลักษณ์แห่งตนในความหมายของอีริคสัน หมายถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลที่เกิดจากการรู้จักตนและการยอมรับตนว่ามีลักษณะที่คงที่และต่อเนื่องมาตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็เข้าใจบทบาทหน้าที่ตามที่สังคมและวัฒนธรรมของตนกำหนดไว้ และมองเห็นว่าลักษณะความรู้ความสามารถและความต้องการของตนนั้น สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและคนรอบข้าง ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองจะสามารถทำทุกอย่างได้ดี ตาม มาตรฐานของตนเองและของสังคมไปพร้อมกัน

ซึ่งอาจสรุปได้ว่า เอกลักษณ์แห่งตน หมายถึง ความเข้าใจในตนเอง มั่นใจในตนเอง มีความคิดเป็นของตนเอง ยอมรับตนเอง และยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่น ตลอดจนปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมและวัฒนธรรม

แนวความคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งตน

ทฤษฎีจิตสังคมของอีริคสัน ได้เสนอขั้นพัฒนาการ 8 ขั้น ของชีวิต โดย 5 ขั้นแรกจะเป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอย่างละเอียด และในขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นขั้นพัฒนาการของวัยรุ่น ได้กล่าวถึงการสร้างเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งการที่จะมีเอกลักษณ์แห่งตนที่เหมาะสมนั้นจะเกี่ยวข้องกับพัฒนาการ ในขั้นที่ 1-4 คือ ถ้าพัฒนาการในระยะต้นๆเป็นไปอย่างราบรื่นก็จะทำให้การสร้างเอกลักษณ์แห่งตนทำได้ง่ายขึ้น โดยรายละเอียดของพัฒนาการทั้ง 8 ขั้น ของชีวิต ตามแนวคิดของ อีริคสัน ดังนี้ คือ (นวลละออ สุภาพผล .2527 : 77-97)

ขั้นที่1. ขั้นมีพัฒนาการความรู้สึกไว้วางใจพื้นฐานซึ่งทำให้ผ่านพ้นความรู้สึกไม่ไว้วางใจไปได้ – ความหวังเกิดขึ้น (Acquiring a Sense of Basic Trust while Overcoming a Sense of Basic Mistrust – a Realization of Hope) พัฒนาการขั้นนี้มีระยะเวลาตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 1 ขวบ พัฒนาการขั้นแรกนี้นับว่าเป็นรากฐานสำคัญของพัฒนาการขั้นต่อไป Erikson ได้อธิบายถึงธรรมชาติของพัฒนาการในระยะนี้ว่า เมื่อทารกหลุดจากครรภ์มารสู่สิ่งแวดล้อมใหม่มีความต้องการ 2 ประการเกิดขึ้น คือ ความต้องการทางกาย ซึ่งหมายถึง ความต้องการอาหาร ความอบอุ่นทางร่างกาย เป็นความรู้สึกต้องการให้รับสิ่งที่ร่างกายต้องการ และความต้องการอีกอย่างหนึ่ง คือ ความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองทางด้านจิตใจ ซึ่งหมายถึงการได้รับความรัก ความรู้สึกอบอุ่น มันคงที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น ถ้าทารกได้รับการตอบสนองจากสิ่งต่างๆที่เขาต้องการอย่างเพียงพอ ก็จะเป็นผลให้พัฒนาการความรู้สึกไว้วางใจในประสบการณ์ที่เขาได้รับ ซึ่งความรู้สึกไว้วางใจที่เกิดขึ้นในระยะนี้เป็นพื้นฐานของการสร้างความรู้สึกไว้วางใจต่อบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมอื่นๆในระยะเวลาต่อมา แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าทารกไม่ได้รับความสุขสบายทั้งทางกายและใจ ย่อมทำให้ทารกรู้สึกหวาดกลัวต่อสถานการณ์ต่างๆต่อไปในอนาคต

ขั้นที่2. ขั้นพัฒนาการความรู้สึกเป็นอิสระซึ่งตรงข้ามกับความรู้สึกไม่แน่ใจและความละอาย – การรับรู้ในความสามารถ (Acquiring a Sense of Autonomy while Combating a Sense of Doubt and Shame – a Realization of Will) พัฒนาการขั้นนี้มีช่วงตั้งแต่ 1-3 ขวบ ในขั้นนี้เป็นระยะที่เด็กกำลังเติบโตมากขึ้น เขาจึงค้นพบว่า เขาสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าการค้นพบความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ในขณะที่เดียวกันก็มีความรู้สึกกลัวไม่แน่ใจในความสามารถและอิสระของเขา และทำให้ต้องคอยพึ่งพาอาศัยคนอื่นเสมอ ทำให้เกิดความขัดแย้งในตัวเด็กในการค้นหาถึงสิทธิและความสามารถของตัวเอง เด็กต้องการคำแนะนำความเห็นใจและความเข้าใจจากผู้ใหญ่เพื่อการค้นหาตนเอง

ขั้นที่3. ขั้นพัฒนาการความรู้สึกของความคิดริเริ่มซึ่งทำให้ผ่านพ้นความรู้สึกผิด – การตั้งความมุ่งหมาย (Acquiring a Sense of Initiative and Overcoming a Sense Guilt – A Realization of Purpose) เป็นระยะอายุ 3-5 ปี เด็กวัยนี้ร่างกายมีความสามารถและช่วยตัวเองได้มากขึ้นกว่าเดิม แต่ก็ยังอยู่ในวงจำกัดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาขึ้น เมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ท้าทายความสามารถของเขา สิ่งแวดล้อมมีส่วนผลักดันให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ สิ่งแวดล้อมดังกล่าวคือ ความสามารถภายในตัวเด็กเองของเล่น สัตว์เลี้ยง รวมถึงญาติพี่น้องด้วย เด็กวัยนี้ชอบพูดและตั้งคำถาม ช่างซักถาม ช่างสงสัย และจินตนาการความคิดต่าง ๆ ขึ้นมาในขณะที่กำลังทำกิจกรรมนั้นอยู่ เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความคิดคัดค้าน หรือความรู้สึกผิดเกิดขึ้นเนื่องจากเขาไม่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จดังใจ เป็นความรู้สึกที่สืบเนื่องมาจากพัฒนาการความรู้สึกผิดขึ้น เนื่องจากความสามารถของเขาถูกริดรอนหรือขัดขวางความคิดริเริ่ม หรือความรู้สึกผิดจะเกิดสะสมในตัวเด็กในระยะนี้

ขั้นที่4. ขั้นพัฒนาการความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและจัดความรู้สึกเป็นปมด้อย – ความสามารถเกิดขึ้น (Acquiring a Sense of Industry and Finding off a Sense or Inferiority – a Realization of Competence) อายุ 6-12 ปี พัฒนาการขั้นนี้เป็นช่วงวัยเด็กตอนปลาย เป็นระยะที่เด็กมีความเจริญเติบโตและมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น การแสวงหาสิ่งต่าง ๆ ทำให้เด็กมีประสบการณ์ใหม่ ๆ มากมาย เขาคิดว่าสิ่งใดที่เขาต้องการจะต้องแสวงหาให้ได้ตามความปรารถนา เนื่องจากในวัยเด็กที่ผ่านมาเขารู้สึกว่าไม่สามารถกระทำการสิ่งใด ๆ ได้ด้วยตนเอง เพราะมีผู้ใหญ่คอยบังคับและควบคุม ดังนั้นเมื่อถึงระยะนี้เขาจึงต้องการที่จะแสดงความคิดเห็นและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อแสดงความเป็นผู้ใหญ่ จุดสำคัญของพัฒนาการในระยะนี้คือ การแสดงออกว่าเขาโตแล้ว การสะท้อนกลับของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เขาได้กระทำไปจะทำให้เขารู้สึกว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ความรู้สึกล้มเหลวจะทำให้เขามองตัวเองว่า ยังเป็นเด็กอยู่ซึ่งทำให้เกิดปมด้อย แต่ถ้ารู้สึกว่าการประสบความสำเร็จย่อมทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เห็นความสำคัญของตนเอง และเห็นความสามารถของตนกับเพื่อนวัยเดียวกัน ทำให้เกิดกำลังใจที่จะปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ระยะนี้สังคมชี้แนวทางในการดำเนินชีวิต เพราะเป็นระยะที่เด็กเริ่มไตร่ตรองถึงอนาคต การที่เด็กได้พิสูจน์ว่ามีความสามารถในการกระทำต่าง ๆ ในขอบเขตของเขาทำให้เด็กวัยนี้มีความเชื่อมั่นว่า เขาจะประสบความสำเร็จในอนาคต

ขั้นที่5. ขั้นพัฒนาการความรู้สึกในความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองและผ่านพ้นความรู้สึกสับสนในตนเองไปได้ – รับรู้ตนตามความจริง (Acquiring a Sense of Identity while Overcoming a Sense of Identity diffusion – a Realization of Fidelity) ระยะอายุ 13-17 ปี องค์ประกอบสำคัญของการสร้างความรู้สึกเป็นเอกลักษณ์ของตนเองและผ่านพ้นความรู้สึกสับสนในตนเอง มีดังนี้

5.1 การเลือกและการสับสนในบทบาท (Role Selection and Role Diffusion) การเข้าใจในเอกลักษณ์ของตนเองช่วยให้วัยรุ่นเกิดความเข้าใจปัญหาต่าง ๆ และช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคต เช่น การเลือกอาชีพ การเลือกคู่ครอง เป็นต้น ความรับผิดชอบถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญของวัยรุ่น ซึ่งความรับผิดชอบ

ชอบนี้มีรากฐานมาจากการอบรมของพ่อแม่ และความรู้สึกไว้วางใจและความมั่นใจในตนเอง ในวัยนี้เด็กวัยรุ่นจะเกิดความสงสัยในตนเอง เช่น เกิดปัญหาถามตนเองว่า “ฉันคือใคร” หรือ “ฉันทำอะไรดี” เนื่องจากวัยรุ่นเป็นระยะที่มีความสับสน ขาดความมั่นใจ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ผู้ใหญ่ ปัญหาของเด็กวัยนี้มักเป็นไปในทำนองที่ว่า “ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไร ฉันไม่รู้ว่าจะไปทางไหน และฉันไม่รู้ว่าเป็นใคร” ดังนั้นกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน การยอมรับจากกลุ่มศาสนาและวัฒนธรรมจึงมีผลต่อการปรับตัวอย่างยิ่ง

5.2 การแสวงหาสถานภาพทางสังคม (Acquisition of Social Status) เด็กวัยรุ่นจะค่อยๆ

พัฒนาความเป็นตัวของตัวเองขึ้นอย่างช้าๆเพื่อพัฒนาเป็นระดับมาตรฐานของตนเอง เขาจะแสวงหาตนตามอุดมคติ (Ego – Ideal) และค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองเพื่อบทบาทใหม่ในสังคม Erikson กล่าวว่าเมื่อเด็กวัยรุ่นตอนปลายอีกจำนวนมากที่ยังไม่เป็นตัวของตัวเอง และยังไม่พบเอกลักษณ์ในตัวเอง ซึ่งวัยรุ่นเหล่านี้เมื่อมีปัญหาจะแก้ปัญหาแบบ “หนีเสือปะจระเข้” หรือหลบหลีกปัญหานั้นไป อย่างไรก็ตามวัยรุ่นแต่ละคนย่อมต้องการเวลาในการปรับตัวเอง เพื่อการเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่และให้สังคมยอมรับ Erikson ได้เสนอการปรับตัวที่สำคัญอยู่ 7 ขั้น ในแต่ละขั้นถ้าไม่สามารถปรับตัวได้ย่อมทำให้เกิดความล้มเหลวในเรื่องนั้น การปรับตัวของวัยรุ่นทั้ง 7 ขั้น มีดังนี้

1. สัดส่วนของเวลาตรงข้ามกับความสับสนของเวลา (Time Perspective VS Time Diffusion) หมายถึง เด็กวัยรุ่นต้องการเวลาที่เหมาะสมเพื่อการเตรียมตัว และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2. ความเชื่อมั่นในตนเองตรงข้ามกับความเฉยเมยท้อแท้(Self Certainty VS Apathy) ความมั่นใจในตนเองหมายถึง การแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเองอย่างถูกต้อง มีความสนใจเกี่ยวกับตนเองและความคิดของคนอื่นที่มีต่อตน

3. การตรวจสอบบทบาทตรงข้ามกับการมีเอกลักษณ์ที่ไม่ถูกต้อง(Role Experimentation VS Negative Identity) ในวัยเด็กจะมีการแสวงหาบทบาทที่เหมาะสมกับตัวเองมากที่สุด วัยรุ่นอาจจะทดลอง หรือตรวจสอบหลายบทบาทจนกว่าจะพบบทบาทที่ตนเองพอใจ

4. การคาดการณ์ล่วงหน้าในผลสัมฤทธิ์ตรงข้ามกับความชะงักงันในการทำงาน (Anticipation of Achievement VS Work Paralysis) การทำงานใดๆ เด็กวัยรุ่นต้องการที่จะให้งานนั้นประสบความสำเร็จลงด้วยดี ดังนั้นก่อนที่จะลงมือทำงานเขาจะคาดการณ์ล่วงหน้าในผลสำเร็จที่เกิดขึ้น การคาดหมายว่างานประสบความสำเร็จจะเป็นแรงกระตุ้นให้เขาเกิดความพึงพอใจ มีความสนใจและมีความเพียรพยายามเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้นๆ การคาดการณ์ล่วงหน้าในผลสัมฤทธิ์จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะพัฒนาความมั่นใจในตนเองและความเป็นตัวของตัวเอง

5. เอกลักษณ์ทางเพศตรงข้ามกับความสับสนทางเพศ (Sexual Identity VS Bisexual Diffusion) วัยรุ่นต้องการประสบการณ์ที่จะทำให้เขารู้ในบทบาททางเพศของตนเองให้ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม ขณะเดียวกันก็ต้องการที่จะเป็นเพื่อนกับเพศตรงข้าม

6. ความเป็นผู้นำตรงข้ามกับความสับสนในอำนาจ(Leadership Polarization VS Authority Diffusion) ความสามารถในการเป็นผู้นำหรือผู้ตามเกิดขึ้นพร้อมๆกัน และสถานภาพทั้ง 2 ลักษณะนี้เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงอำนาจของตัวเองในสังคม เด็กวัยรุ่นควรได้รับการฝึกให้เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจในตนเอง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เขาพัฒนาการเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น

7. อุดมคติตรงข้ามกับความสับสนในอุดมคติ (Ideological Polarization VS Diffusion of Ideals) วัยรุ่นจะเลือกปรัชญาหรืออุดมคติเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจซึ่งจะนำทางให้เขาอยู่ในสังคมได้ นอกจากนี้การมีอุดมคติและมีปรัชญาชีวิต จะช่วยให้เขาไปสู่การมีเอกลักษณ์ของตนเอง และเขาจะมีแนวทางชีวิตของเขาว่าจะเป็นอะไรต่อไป เมื่อมีสิ่งที่ไม่ถูกต้องกับอุดมคติของเขา เขาจะไม่ยอมรับหรือต่อต้านกับสิ่งนั้น

ขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นดังกล่าวนี้จะมีผลต่อพัฒนาการความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และมีประโยชน์ต่อตัวเขาเองโดยตรง เป็นการได้เผชิญกับสถานการณ์ต่างๆซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างค่อยเป็นค่อยไป เปรียบเทียบสังคมของผู้ใหญ่กับตัวเอง ซึ่งทำให้เขาเกิดความพร้อม ถ้าเด็กวัยรุ่นไม่พร้อมหรือปรับตัวไม่ได้หรือประสบการณ์ล้มเหลวจะเกิดความรู้สึกที่รุนแรงและมีผลต่อบุคลิกภาพ นอกจากนี้วัยรุ่นจะคัดเลือกผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่พ่อแม่ มาเป็นบุคคลที่มีความหมายและเป็นที่ยอมรับของเขา วัยรุ่นจะมองคุณค่าของวัฒนธรรม ศาสนา และอุดมคติว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม และเป็นสิ่งที่สนับสนุนส่งเสริมพัฒนาการและการค้นหาเอกลักษณ์แห่งตนของเขา

ขั้นที่ 6. ขั้นพัฒนาความรู้สึกสัมพันธ์ภาพและเป็นมิตรกับบุคคลอื่นโดยเฉพาะเพื่อนต่างเพศ และหลีกเลี่ยงความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง – ความรักเกิดขึ้น (Acquiring a Sense of Intimacy and Solidarity and Avoiding a Sense of Isolation – a Realization of Love) ช่วงอายุ 18-24 หลังจากผ่านขั้นที่ 5 มาแล้วสามารถหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ รู้ว่าตนคือใคร มีความเชื่ออย่างไร ต้องการอะไรในชีวิต เขาก็จะเกิดความรู้สึกต้องการมีเพื่อนสนิทที่จะรับรู้รับฟังสิ่งต่างๆที่ตนเองมีอยู่ ต้องการแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนมีอยู่กับผู้อื่น ความรู้สึกกับผู้อื่นจึงพัฒนาขึ้น แต่ถ้าบุคคลไม่สามารถพัฒนาความใกล้ชิดกับบุคคลได้ มีความต้องการแข่งขันซึ่งดีซึ่งเด่นหรือชอบทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นก็จะนำไปสู่ความโดดเดี่ยวอ้างว้าง

ขั้นที่ 7. ขั้นพัฒนาความรู้สึกที่จะเป็นผู้ให้กำเนิดและสร้างสรรค์สังคม และหลีกเลี่ยงความรู้สึกที่คำนึงถึงแต่ตัวเอง – การดูแลเอาใจใส่เกิดขึ้น (Acquiring a Sense of Generativity and Avoiding a Sense of Self- absorption – a Realization of care) ช่วงอายุ 22-40 ปี วัยกลางคนเป็นวัยที่สร้างประโยชน์ในสังคม ถ้าพัฒนาการของบุคคลในขั้นๆต้นเป็นไปด้วยดี รู้ว่าตนเองมีเอกลักษณ์อย่างไร มีความต้องการอย่างไรในชีวิต ตลอดจนการสร้างสัมพันธ์ภาพ กับผู้อื่น และเมื่อมาถึงขั้นนี้ก็พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคม มีความรู้สึกต้องการมีบุตรต่อไปภายหลัง

ขั้นที่ 8. ขั้นพัฒนาความรู้สึกมั่นคงสมบูรณ์ในชีวิตและหลีกเลี่ยงความรู้สึกสิ้นหวังท้อถอยในชีวิต (Acquiring a Sense of Intergerity and Avoiding a Sense of Despair – ma realization of Wisdom) อายุ 40 ปีขึ้นไป พัฒนาการขั้นสุดท้ายมีพื้นฐานมาจากการปรับตัวในขั้นแรกของชีวิต วัยนี้มีการปรับตัวมีการแสวงหาความอบอุ่นมั่นคงภายในจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเขาสามารถพัฒนาผ่านขั้นต่างๆมาได้อย่างดี แต่ในทางตรงข้าม ถ้าเขาปรับตัวในขั้นต่างๆที่ผ่านมาไม่ได้จะเกิดความรู้สึกท้อแท้ และเหนื่อยหน่ายต่อชีวิตของตนเอง วัยชราเป็นวัยสุดท้ายของชีวิต บุคคลควรจะมีชีวิตที่พึงพอใจในชีวิต รู้จักหาความสุข ความสงบในชีวิต พึงพอใจกับการมีชีวิตของตนในวัยชรา ไม่รู้สึกเดียวดายเวลาที่ผ่านมา ยอมรับสภาพความเป็นอยู่ของตนในปัจจุบัน

จากพัฒนาการ 8 ขั้นของชีวิตดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ขั้นที่ 5 เป็นช่วงระดับของวัยรุ่นซึ่งภารกิจที่สำคัญก็คือ การพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งการที่วัยรุ่นจะสามารถพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนได้สำเร็จนั้นย่อมจะต้องมีพื้นฐานมาจากในวัยทารกและวัยเด็ก และเอกลักษณ์แห่งตนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของบุคลิกภาพที่ทำให้แต่ละคนไม่เหมือนกัน หากการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนในช่วงวัยรุ่นนี้เป็นไปได้ด้วยดี จะทำให้วัยรุ่นมีความเข้าใจและรู้จักตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เรียนรู้บทบาทต่างๆในสังคม มีอุดมคติ ในทางตรงข้ามหากการพัฒนาเป็นไปในทางลบจะเกิดการพัฒนาการสับสนในบทบาท วัยรุ่นจะมีความสับสน ไม่เข้าใจในบทบาทของตนเอง (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530 : 54)

ฮามาเชค ได้ศึกษาและสรุปลักษณะของวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนตามทฤษฎีของ อีริกสัน พึ่งมี ลักษณะพฤติกรรมและทัศนคติดังต่อไปนี้ (กาญจนา พึ่งเนตร. 2537 :17-18)

1. มีนิยามเกี่ยวกับตนเองที่ค่อนข้างมั่นคง ไม่แปรผกผันง่ายตาย
2. ไม่หวั่นไหวคล้อยตามคำชักจูงและอิทธิพลของเพื่อน
3. มีเหตุผลและระดับของการยอมรับตนเองสูง
4. ตัดสินใจได้ ไม่โลเล
5. มองโลก บุคคลอื่นๆ และตนเองในแง่ดี
6. เชื่อว่าตนสามารถรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือเลว
7. ยอมรับตนเองได้อย่างที่เป็นอยู่
8. ใกล้ชิดสนิทสนมกับใครๆ ได้ โดยไม่กลัวว่าจะสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง
9. มีความคิดยืดหยุ่น ทัศนคติเห็นที่มีต่อตนเองไม่จำเป็นต้องตั้งอยู่บนความถูกต้องเสมอไป
10. สามารถนำประสบการณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิตในระยะ 1-2 ปีข้างหน้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวางแผนชีวิตในระยะยาวได้

ส่วนวัยรุ่นที่ยังสับสนในตนเอง คือผู้ที่ยังไม่แน่ใจในตัวเอง ไม่ดีเท่าที่ควร ไม่แน่ใจว่าตนเองคือใครแน่ ไม่รู้ว่าตนเองต้องการอะไร ไม่รู้ว่าตนเองมีสาระสำคัญของชีวิตอย่างไรบ้าง วัยรุ่นที่สับสนในเอกลักษณ์แห่งตนจะมี พฤติกรรมและทัศนคติ ดังนี้

1. มีนิยามเกี่ยวกับตนเองไม่แน่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้ามได้ง่ายตาย
2. เคลือบเคลิ้มคล้อยตามคำชักจูงและอิทธิพลของเพื่อน
3. มีระดับของการยอมรับตนเองต่ำ
4. มีความยุ่งยากในการตัดสินใจ กลัวว่าจะตัดสินใจผิด
5. มองตนเอง บุคคลอื่นๆ และชีวิตในแง่ไม่ดี
6. เชื่อว่าสิ่งใดๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้นยิ่งใหญ่เกินกว่าที่ตนเองจะควบคุมได้ เป็นเรื่องของ โชคชะตามากกว่า
7. ยอมรับตนเองได้ด้วยการทำตัวเองให้เป็นอย่างอื่นที่ต้องการ
8. ค่อนข้างลำบากที่จะสนิทสนมกับใครๆ โดยมากมักจะสนิทสนมแบบประเภทคล้อยตาม หรือขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นมากเกินไป หรือไม่ก็แยกตัวออกมาต่างหาก
9. มีความคิดยึดติดอยู่กับความถูกต้อง
10. ถึงแม้จะมีจุดมุ่งหมายของชีวิตในระยะ 1-2 ปีข้างหน้า แต่ไม่สามารถนำมาใช้วางแผนชีวิตในระยะยาวได้

นอกจากนี้ มาร์เซีย นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวยอร์ก ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนในวัยรุ่นจากทฤษฎีของอีริกสันมาพัฒนาเป็นสถานะทางเอกลักษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 สถานะ ดังนี้ คือ (สุโขทัยธรรมมาธิราช . 2528 :265-267)

1. สถานะเอกลักษณ์สับสน (Identity Confusion) วัยรุ่นยังไม่มีประสบการณ์ในวิกฤตการณ์ใดๆ เลย และยังไม่มีที่ยอมรับค่านิยมหรือความเชื่อใด บุคลิกที่แสดงออกในช่วงนี้ได้แก่

- 1.1 เป็นหนุ่มสาวประเภทรักสนุก ไม่เอาทรต่อคนอื่นตราบใดที่ได้ทำสิ่งที่ตนปรารถนา
- 1.2 หลีกเลียงวิกฤตการณ์และการเผชิญหน้าใดๆ โดยการหนี อาจใช้ยาเสพติดหรือการ

หลอกตัวเอง

- 1.3 มีปัญหาทางจิตใจ เป็นนักฉวยโอกาส
- 1.4 ลอกเลียนเจตคติของผู้ที่ตนประทับใจ มักรู้สึกผิดมาก และถูกทอดทิ้งบ่อย
- 1.5 เต็มใจที่จะเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับตนเองอย่างรวดเร็ว และยอมรับความผิดพลาด

ของบุคลิกภาพของตนอย่างง่าย ๆ

- 1.6 มีปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมาก
- 1.7 แม้เก่งเท่าคนอื่น แต่เลือกเรียนวิชาง่าย ๆ
- 1.8 แสดงบทบาทในสถานการณ์ต่างๆ
- 1.9 มีความไว้วางใจมนุษย์น้อยที่สุด
- 1.10 มีพ่อที่เลี้ยงดูแบบเข้มงวดควบคุมมาก

2. สภาวะถูกบังคับให้มีเอกลักษณ์ตามที่ผู้อื่นต้องการ (Identity Foreclosure) วัยรุ่นไม่ประสบวิกฤติการณ์ แต่ยอมรับเอกลักษณ์ของคนอื่น ซึ่งส่วนมากเป็นพ่อแม่กำหนดและยึดเยียดให้ โดยไม่ไตร่ตรองเพื่อหลีกเลี่ยงวิกฤติการณ์หรือถูกบังคับ ลักษณะของนิสัยช่วงนี้ ได้แก่

- 2.1 ดูเผินๆมีลักษณะเหมือนกลุ่มบรรลุเอกลักษณ์แห่งตน
- 2.2 ไม่พิจารณาหรือสนใจคำนิยามหรือเป้าหมายอื่น ยกเว้นเรื่องที่ได้รับคำสั่งให้คิด
- 2.3 กล่าวถึงแต่ทางเลือกที่ทำให้พ่อแม่พอใจ
- 2.4 เป็นคนไม่ยืดหยุ่น สนใจการรักษาขนบประเพณี
- 2.5 ทำตามความเคยชินและหนีสถานการณ์ขัดแย้ง
- 2.6 ชอบทำตามคำสั่งและพินอบพิเทาผู้ที่มีอำนาจ
- 2.7 ทะเยอทะยานสูง ประเมินตนเองได้
- 2.8 ไม่ยืดหยุ่นในการตัดสินใจ
- 2.9 มีความวิตกกังวลเล็กน้อย
- 2.10 มีความภาคภูมิใจโดยเฉพาะผู้หญิง
- 2.11 มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา
- 2.12 ชอบตั้งเป้าหมายที่เป็นไปไม่ได้
- 2.13 มีพ่อที่ไม่กระตือรือร้นหรืออ่อนแอ แต่ควบคุมมาก
- 2.14 ลอกแบบกลุ่มเพื่อนและผู้ที่มีนิยมยกย่องมากเกินไป

3. สภาวะรอการเลือกเอกลักษณ์ (Identity Moratorium) วัยรุ่นเผชิญวิกฤติการณ์มากมายแต่ยังอยู่ในระยะหาคำตอบใหม่ เอกลักษณ์ใหม่ๆยังไม่ได้ตัดสินใจเลือกแนวทางใดแน่นอน วัยรุ่นที่ประพฤติดังนั้นอาจกำลังอยู่ในระยะนี้เป็นการทดลองก่อนตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติ ลักษณะที่แสดงออกคือ

- 3.1 มีปัญหาที่ยังไม่แก้ไขมากมาย
- 3.2 เป็นนักทดลอง
- 3.3 เปลี่ยนใจเรื่องคำนิยามบ่อย
- 3.4 คบเพื่อนต่างเพศมากและฉวยฉวย
- 3.5 เป็นคนประเภชัชยจัดหรือขว้างจัดเกินไป
- 3.6 สนใจสุขภาพจิตของตนเอง
- 3.7 ไม่ต้องให้มีใครมีอิทธิพลหรือควบคุม
- 3.8 ให้ความร่วมมือแก่ผู้อื่นน้อยมาก

- 3.9 ทำน่ายกกิจกรรมของเขายาก
- 3.10 ความวิตกกังวลมาก
- 3.11 มีความเชื่อมั่นต่ำในการเลือกวิชาเรียนและการนำไปใช้
- 3.12 มีพ่อแม่ที่ตามใจมาก

4. สภาวะบรรลุพัฒนาการด้านเอกลักษณ์แห่งตน (Identity Maturity) วัยรุ่นเผชิญวิกฤติการณ์มากมายได้ตัดสินใจสำเร็จ และได้ตัดสินใจว่าจะดำเนินชีวิตไปในทางใด บุคลิกภาพของกลุ่มนี้ได้แก่

- 4.1 มีความเป็นตัวของตัวเองสูง
- 4.2 มั่นคงมีวุฒิภาวะทางอารมณ์
- 4.3 ยอมรับตนเอง
- 4.4 อาจมีค่านิยมต่างจากพ่อแม่ แต่มั่นคงในตนเอง
- 4.5 รู้จักตนเอง
- 4.6 ทำตามค่านิยมและความเชื่อถือ
- 4.7 ทำงานได้ดีภายในสภาวะกดดัน
- 4.8 ตั้งเป้าหมายที่เป็นจริงได้ และประเมินตนเองได้
- 4.9 ยึดหยุ่นมากในความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 4.10 มั่นคงในการตัดสินใจไม่ว่าคนอื่นคิดอย่างไร
- 4.11 ความแตกต่างของการรับรู้ของตนเองและคนอื่นที่มีต่อตนเองน้อยมาก
- 4.12 มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดี
- 4.13 มีพ่อที่ใจเย็น และคอยส่งเสริมมากกว่าควบคุม

มาร์เซียกล่าวไว้ว่า พัฒนาการของสถานะทางเอกลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่น น่าจะเกิดต่อเนื่องกันเป็นขั้นตอน จากขั้นที่ยังสับสนในเอกลักษณ์ไปสู่ขั้นที่สามารถค้นหาเอกลักษณ์ได้อย่างสมบูรณ์

งานวิจัยเกี่ยวกับเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย นั้น พบว่า ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ชลธิ์ กุลประดิษฐ์ (2527) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเมืองพัทยา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 282 คน พบว่า ทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรีชา ธรรมา และถาวร เกิดเกียรติพงศ์ (2516) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวลและความต้องการสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนที่ประพฤติด้อยตามและที่ขัดกับสังคมในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 210 พบว่า นักเรียนที่ประพฤติด้อยตามสังคมจะมีมโนภาพแห่งตน(ทั้งตนตามอัตภาพและตนตามปณิธาน)สูงกว่านักเรียนที่ประพฤติขัดกับสังคม

อุษา ศรีจินดารัตน์ (2533) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอิโก้ที่เกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าของการทำงานและการรับรู้คุณค่าของศาสนา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงจำนวน 480 คน พบว่า เอกลักษณ์แห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้คุณค่าของการทำงานและการรับรู้คุณค่าทางศาสนา

จากงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยเกี่ยวกับตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวทางสังคม หรือ มโนภาพแห่งตนซึ่งเป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีเอกลักษณ์แห่งตนนั้น ส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าน่าจะส่งผลต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยด้วย เนื่องจากบุคคลที่มีพัฒนาการเกี่ยวกับตนในทางที่ดีย่อมจะมีแนวโน้มในการเรียนรู้แบบแผนต่าง ๆ รวมถึงมีการปฏิบัติตนในทางที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี และสามารถที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว

กุลวรรณ วิทยาวงศ์ (2526 : 5-7) ได้ให้ความหมายของคำว่า สัมพันธภาพในครอบครัวว่า หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูก พฤติกรรมที่ลูกปฏิบัติต่อพ่อแม่ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกันในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถจำแนกพฤติกรรมได้ดังนี้

1. การพักผ่อนร่วมกันในครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่และลูกได้กิจกรรมร่วมกันในการพักผ่อนหย่อนใจเมื่อมีเวลาว่าง
2. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ หมายถึง การที่ลูกได้มีส่วนร่วมกับพ่อแม่ในการแสดงความคิดเห็น และรับรู้เกี่ยวกับทุกข์สุข ความลับในเรื่องต่างๆของพ่อแม่ เช่น ปัญหาทางการเงิน ปัญหาหางาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุตรได้มีส่วนร่วมกับการบิดามารดาในการตัดสินใจกระทำการสิ่งต่างๆภายในบ้าน เช่น การจัดระเบียบกฎเกณฑ์ภายในบ้าน
4. การเห็นชอบของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกในลักษณะของการเห็นด้วยกับการกระทำ ความคิดเห็นของลูก เช่น การไม่ปฏิเสธข้อเสนอนะ ข้อคิดเห็น หรือการกระทำต่างๆของบุตร
5. ความรักความห่วงใยของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่ลูกรับรู้ว่าเป็น พฤติกรรมแสดงถึงความรัก ความห่วงใยที่มีต่อบุตร เช่น การช่วยเหลือคลายปัญหาต่างๆ การให้ความเป็นกันเอง
6. ความไว้วางใจของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงความไว้วางใจในตัวลูกว่าสามารถปฏิบัติตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
7. การที่พ่อแม่เห็นด้วยกับกิจกรรมของเพื่อนๆลูก หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงการเห็นด้วยกับการที่ลูกไปมีกิจกรรมกับเพื่อนๆโดยที่ไม่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรค หรือแสดงออกถึงความไม่ไว้วางใจในการไปร่วมกิจกรรม
8. การที่บุตรยอมรับเกณฑ์มาตรฐานของพ่อแม่ หมายถึง การที่ลูกแสดงพฤติกรรมยอมรับมาตรฐานพฤติกรรมต่างๆ มาตรฐานการดำรงชีวิตของพ่อแม่ เช่น เห็นด้วยกับความคิดเห็นของพ่อแม่ในด้านการเรียน การทำงาน ค่านิยม ทัศนคติและยินยอมกระทำตามเกณฑ์ที่พ่อแม่กำหนดด้วยความยินดี

9. ความรักและความเคารพของลูกที่มีต่อพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของลูกที่แสดงต่อพ่อแม่ซึ่งเป็นการแสดงถึงความรัก ความเคารพพ่อแม่ โดยการเชื่อฟังพ่อแม่ไม่ขัดใจ ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ

10. การไม่มีข้อกำหนดมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงพฤติกรรมที่เป็นการกำหนดหรือจำกัดความประพฤติของลูกมากเกินไป

11. การไม่เข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับระเบียบวินัยมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงการกระทำใดๆที่แสดงถึงความเข้มงวดในระเบียบวินัย เช่น การลงโทษอย่างรุนแรง การไม่ยืดหยุ่นกับระเบียบวินัย การบังคับให้ลูกปฏิบัติตามระเบียบวินัยเคร่งครัด โดยไม่คำนึงความพร้อม

12. การไม่ปกป้องคุ้มครองเกินไป หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกอย่างไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หรือไม่แสดงพฤติกรรมต่างๆเหมือนหนึ่งลูกไม่มีความสามารถในการดูแลตนเองได้ หรือเหมือนลูกเป็นเด็กเล็กๆ

13. การที่พ่อแม่ไม่คอยย้าเตือนถึงความสำเร็จมากเกินไป หมายถึง พ่อแม่ไม่คอยย้าเตือนหรือรบเร้าให้บุตรได้รับความสำเร็จในการทำงานมากจนเกินไป เช่น ไม่เคี่ยวเข็ญให้ลูกกระทำการสิ่งต่างๆมากเกินไป

14. การยินดีให้กำลังใจเพื่อความสำเร็จ หมายถึง การที่พ่อแม่ให้กำลังใจ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ลูกประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน ทั้งการกระทำและด้วยคำพูด

15. ความกลมเกลียวของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่กระทำต่อกันในลักษณะที่ไม่มี ความขัดแย้งซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีความรักใคร่สามัคคีกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

จะเห็นได้ว่า ความรักใคร่ผูกพันในครอบครัวเป็นรากฐานของความสุขของชีวิต เป็นรากฐานของความเป็นปึกแผ่นแห่งสังคมของประเทศชาติบ้านเมืองและของโลกในที่สุด ชีวิตสังคมย่อมตั้งต้นมาจากครอบครัว ถ้าครอบครัวแตกแยกหรือครอบครัวขาดความผูกพันรักใคร่ต่อกัน ชีวิตในสังคมก็จะแตกแยกประจวบตามตัว ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมตามมาในที่สุด (ฝน แสงสิงแก้ว .2524 : 35-36) ซึ่งครอบครัวสัมพันธ์กัน อย่างมีคุณภาพจะประกอบไปด้วยลักษณะ 6 ประการ คือ (ยิ่งยง ยุทธศักดิ์ . 2539 : 37)

1. การชื่นชมคุณค่าของคนในครอบครัว ความพึงพอใจ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของกันและกัน ในครอบครัว ควรมีการแสดงออกอย่างชัดเจน เมื่อคนในครอบครัวแสดงความรู้สึก แสดงการกระทำว่าพึงพอใจในคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมในครอบครัวเดียวกัน ตระหนักในคุณค่าซึ่งกันและกันแล้วเปรียบเสมือนเป็นพื้นฐานของความอบอุ่นและมั่นคงในครอบครัว รวมทั้งยังเป็นการหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีทัศนคติมองสังคมส่วนรวมในแง่ดีด้วย

2. การมีเวลาอยู่ร่วมกัน การที่ทุกคนในครอบครัวได้ร่วมทำกิจกรรมหลายอย่างร่วมกันและเป็นกิจกรรมที่ทุกคนพอใจจะทำร่วมกัน มิใช่เพราะการบังคับหรือโดยบังเอิญ จะช่วยพัฒนาให้สัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวมีความอบอุ่นมั่นคงยิ่งขึ้น

3. การมีพันธะต่อความสุขและสวัสดิภาพของครอบครัวร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวที่สัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพ มักจะมีพันธะดังกล่าวนี้อยู่ในระดับสูง กล่าวคือ คนในครอบครัวรู้สึกเป็นพันธะที่ต้องส่งเสริมให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวได้มีความสุขและมีสวัสดิภาพที่ดี เป็นการห่วงใยกันและกันอย่างแท้จริง

4. การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเป็นอย่างดี มีเวลาสำหรับการพูดคุยกันเสมอ โดยจะพูดคุยรับรู้เรื่องราวโดยตรงไม่ปกปิด ไม่เก็บไว้ในใจ หรือไม่จำเป็นต้องรับรู้เรื่องราวโดยตรง ไม่ปกปิด ไม่เก็บไว้ในใจ หรือไม่จำเป็นต้องรับรู้เรื่องราวของบุคคลอื่นในครอบครัวจากบุคคลที่สามหรือบุคคลนอกครอบครัว

5. การมีศรัทธาต่อศาสนาอย่างแรงกล้า คุณลักษณะข้อนี้พบในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง บุคคลในครอบครัวมักจะมีกิจกรรมทางศาสนาด้วยกัน เช่น การเข้าวัดทำบุญร่วมกันหรือเป็นธุระในศาสนา เป็นต้น การที่คนในครอบครัวมีศรัทธาต่อศาสนาทำให้มีสติ มีความอดทนต่อกัน มีการให้อภัยต่อผู้อื่นสูง ระวังความโกรธได้รวดเร็วและรู้จักที่จะช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม

6. การมีความสามารถจัดการกับวิกฤตการณ์ในครอบครัวได้อย่างดี ครอบครัวที่มีสัมพันธ์อย่างมีคุณภาพมักจะมีวิธีการที่ดีในการแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ที่วิกฤตให้กลับคืนสู่สภาพที่ดีได้เช่นเดิมได้ ทุกคนในครอบครัวจะร่วมกันต่อสู้กับปัญหา ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันคลี่คลายปัญหาให้ได้ในที่สุด

ในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในครอบครัวนั้น สมาชิกทุกคนภายในครอบครัวจะต้องมีส่วนร่วมโดยมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่ง จรรยา สุวรรณทัต (เสาวภา เบญจพันธ์ทวี .2540 : 28-30 ; อ้างอิงจาก จรรยา สุวรรณทัต : 2523. *ครูปริทัศน์*.) ได้สรุปปัจจัยที่มีส่วนในการสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวไว้ดังนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของครอบครัว กล่าวคือครอบครัวใดมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจไม่ขัดสน ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุข เกิดความกลมเกลียวสมัคสมานในครอบครัว

2. การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้อย่างดี คล่องกับบทบาทหน้าที่ของตนเองทั้งพ่อแม่และเด็กเอง พ่อแม่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกก็ควรกระทำโดยรากฐานจากเหตุและผล ไม่กระทำด้วยอารมณ์

3. การรู้จักลักษณะธรรมชาติและความต้องการมูลฐานของเด็ก พ่อแม่ที่พยายามเข้าใจลักษณะธรรมชาติของการเจริญเติบโต และมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือเด็กเมื่อมีปัญหา ย่อมมีส่วนช่วยสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี

4. ความคงเส้นคงวาของพ่อแม่ในการวางระเบียบวินัย ปัจจัยนี้เน้นว่ามีอิทธิพลต่อบรรยากาศในครอบครัว โดยเฉพาะกับวัยรุ่นซึ่งมีความอดทนน้อยต่อการไม่คงเส้นคงวาของพ่อแม่ ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดความคลอนแคลนในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่และลูก

นอกจากปัจจัยที่มีส่วนสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวที่กล่าวมาแล้ว นวลละออ สุภาพล (2524 : 51) ได้กล่าวถึง สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวมักขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้ด้วย

1. ระเบียบกฎเกณฑ์และความคาดหวังต่างๆ พ่อแม่ควรมีอย่างแจ่มชัด ถึงเวลากลับบ้าน การทำการบ้าน การช่วยเหลืองานในครอบครัวและความรับผิดชอบอื่นๆ

2. การยืดหยุ่น เด็กวัยรุ่นมองทุกอย่างด้วยความสดชื่นแต่พ่อแม่อาจต้องการให้เขาติดบทวนพฤติกรรมของเขาใหม่ ซึ่งควรเป็นไปในลักษณะที่ผ่อนปรน

3. สนับสนุนให้กำลังใจ พ่อแม่ต้องแสดงความไว้วางใจและเชื่อมั่นว่าเขาเป็นคนดี

4. ตระหนักถึงความต้องการเป็นอิสระและความเป็นเอกัตบุคคล การตัดสินใจเรื่องต่างๆ และความผิดพลาดบางอย่าง

5. หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์และติเตียน เด็กวัยรุ่นยังไม่มี ความมั่นใจเกี่ยวกับตนเอง การติเตียนหรือวิจารณ์ อาจทำให้เขารู้สึกผิดหวัง

6. ความรักและเอาใจใส่ เด็กวัยรุ่นจะไม่แสดงว่าเขาต้องการสองสิ่งนี้ แต่แท้จริงเขายังคงต้องการให้พ่อแม่รักและยอมรับ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยนั้น พบว่ายังไม่มีผู้ทำการศึกษามาก่อน แต่ได้มีผู้ทำการศึกษาถึงปัจจัยทางด้านครอบครัวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงดังนี้

กุลวรรณ วิทยาวงศจุ (2526) ได้ศึกษาถึงสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 499 คน พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว โดยมีค่าสหสัมพันธ์ .4534 นั่นคือ วัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีการปรับตัวดีกว่าวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี

พัชรา พันธุ์พัฒนกุล (2527) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสำนึกในบทบาทของตนเองและสัมพันธภาพในครอบครัวของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดพะเยา จำนวน 800 คน พบว่า เด็กที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีความสำนึกในบทบาทตนเองแต่ละด้านดีกว่าเด็กที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีในทุกด้าน คือ ด้านบทบาทต่อตนเอง บทบาทต่อครอบครัว บทบาทต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ แสงสุรีย์ คนศิลป์ (2519) ที่ได้ทำการศึกษาความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ลักษณะอคติทั่วไปและความเคร่งครัดของนักเรียนวัยรุ่นในภาคเหนือที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่พ่อแม่แยกกันอยู่จะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองน้อยกว่านักเรียนที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน

ผดุง อารยะวิญญู และศรียา นิยมธรรม (2530) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความนิยมไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,5 และ 6 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 12 โรงเรียน จำนวน 720 คน พบว่า ความนิยมไทยของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความนิยมไทยของผู้ปกครอง

ยิ่งยง ยุทธศักดิ์ (2539) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กที่มีลักษณะครอบครัวและสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกัน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพดี มีพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์มากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพไม่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพดี มีพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่พึงประสงค์น้อยกว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพไม่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พีรวัชร เวียงคำ (2543) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น ในด้านสุขภาพ น้ำใจและความรับผิดชอบ การคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย และการรู้จักพึ่งตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวัยรุ่นจำนวน 360 คน พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว โดยเฉพาะสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าสัมพันธภาพในครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่สมาชิกในครอบครัว โดยวัยรุ่นที่ครอบครัวมีสัมพันธภาพดีจะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์สูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพไม่ดี ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่า สัมพันธภาพในครอบครัวน่าจะส่งผลต่อ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคมกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย กับตัวแปรด้านลักษณะทางชีวสังคม ผู้วิจัยพบว่าแม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอยู่บ้างแต่ในเนื้อหาในการศึกษานั้นมักจะเป็นงานวิจัยในเชิงสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไว้ดังนี้

เพศกับทัศนคติในวัฒนธรรมไทย

ชลธิ์ กุลประดิษฐ์ (2527) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเมืองพัทยา พบว่า นักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยแตกต่างจากนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติของนักเรียนหญิงสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประมวล น้อยเจริญ (2532) ที่ทำการศึกษา สภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 1041 คน พบว่า นักเรียนหญิงจะมีพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อลงกรณ์ บริวุฒิพงศ์ (2539) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการรับรู้ข่าวสารวัฒนธรรมไทยของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบในด้าน ทัศนคติต่อเนื้อหาวัฒนธรรมไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อเนื้อหาวัฒนธรรมไทยในระดับปานกลางแต่นักเรียนหญิงมีคะแนนทัศนคติสูงกว่านักเรียนชาย

ลิตดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี (2529) ได้ทำการศึกษาในหัวข้อเรื่อง ครอบครัวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจ 5 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ การมีสัมมาคารวะต่อบิดามารดาและผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูกตเวที และการยึดบาปบุญ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 979 คน พบว่า นักเรียนหญิงมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจทั้ง 5 ด้านมากกว่านักเรียนชาย

วัฒนา ศรีสัตย์วาจา (2519) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมบางประการและความวิตกกังวลของนิสิตมหาวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและกลุ่มนิสิตคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 220 คน พบว่า กลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมดมีคุณธรรมด้านความไม่ประพฤติดังทำนองคลองธรรมมากกว่ากลุ่มนิสิตชายทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

แสงสุรีย์ คนศิลป์ (2519) ได้ทำการศึกษานักกีฬาที่พลเมือง ลักษณะอคติทั่วไปและความเคร่งเครียดของนักเรียนวัยรุ่นภาคเหนือ ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสำนักหน้าที่พลเมืองพบว่านักเรียนหญิงมีมากกว่านักเรียนชาย สอดคล้องกับ สwana พรพัฒน์กุล (2520) ได้ศึกษานักกีฬาในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทยในกรุงเทพมหานครที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีความแตกต่างในความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทยตามตัวแปรเพศ

อานันต์ พงศ์เสาวภาคย์ (2529) ศึกษาคุณลักษณะค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตนแตกต่างกันในเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาและความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

สุนัย อยู่สุข (2529) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านชนบประเพณี ศาสนาและความประพฤติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2526 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทั้ง 3 ด้านมีความแตกต่างกันตามตัวแปรเพศ

จากงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นที่มีเพศชายและเพศหญิงมีรูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่แตกต่างกันโดยผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า เพศหญิงมีรูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์สูงกว่าเพศชาย ซึ่งรูปแบบพฤติกรรมดังกล่าวนี้ก็มีส่วนใกล้เคียงกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าตัวแปรเพศน่าจะส่งผลต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น โดยวัยรุ่นหญิงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชาย

ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

อรพินท์ นาคประดิษฐ์ (2518) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 295 คนในจังหวัดยะลา พบว่านักเรียนในครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ

จรจา สุวรรณทัต และคณะ (2533) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 609 คน พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ จะมีจิตลักษณะด้านต่างๆ 6 มิติได้แก่ การควบคุมบังคับ การยับยั้ง ความมั่นใจในตนเอง ความอดกลั้น ยอมรับและให้อภัย วุฒิภาวะทางสังคม และการมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูงและปานกลาง

สมศรี ทองนุช (2528) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสกลนคร จำนวน 282 คน พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับค่านิยมที่พึงประสงค์ในด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมศาสนาของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนการศึกษาของประมวล น้อยเจริญ (2532) ที่ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครจำนวน 1041 คน พบว่านักเรียนที่มีเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ สุริยา จาตุพรพิพัฒน์ (2528) ได้ทำการศึกษาคล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตกของวัยรุ่นกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 318 คนพบว่า การคล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตกด้านนันทนาการและการแต่งกาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากงานวิจัยข้างต้น ยังไม่สามารถที่จะสรุปได้แน่นอนว่าตัวแปรระดับเศรษฐกิจของครอบครัวจะส่งผลต่อ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยเพราะผลการวิจัยปรากฏว่า การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นปรากฏทั้งในกลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจสูงและต่ำ และการวิจัยบางเรื่องไม่พบความแตกต่างในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในส่วนของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ปรากฏว่ากลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจสูงมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์สูงกว่ากลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ เพราะฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่ากลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจสูงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

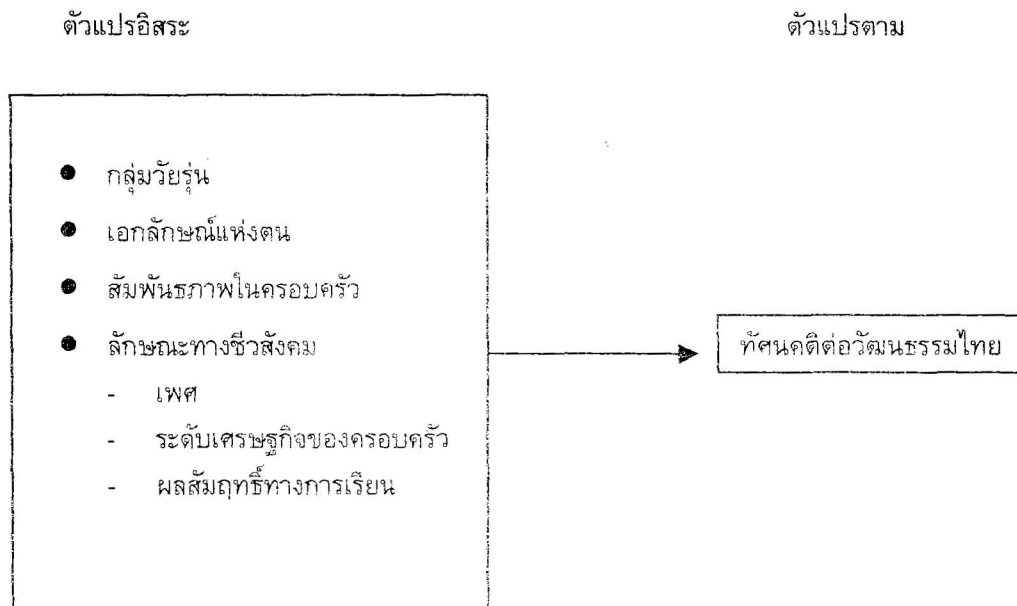
อรพินท์ นาคประดิษฐ์ (2518) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองดีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในจังหวัดยะลา พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองของวัยรุ่นกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทยโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวน 856 คน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีวินัยมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ชุตินาถ รัตนจรณะ (2527) ได้ทำการศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครูภาคกลาง พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมพื้นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นอาจจะส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งน่าจะส่งผลต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่ากลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. เกล็ดขนั้แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
2. สัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวกและความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
3. วัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
4. วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชายในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป
5. วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชายในกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
6. วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับต่ำในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป
7. วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับต่ำในกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
8. วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป
9. วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
10. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีต่อ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงและมีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำและมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
11. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยโดยวัยรุ่น เพศหญิง มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่น เพศชาย มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
12. เกล็ดขนั้แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ วัยรุ่นชาย หญิงที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี โดยแบ่งออกเป็นวัยรุ่นทั่วไปกับวัยรุ่นในเซ็นเตอร์พอยท์

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือวัยรุ่นชายหญิงจำนวน 328 คน ที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี โดยแบ่งออกเป็นวัยรุ่นทั่วไปจำนวน 150 คน และวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์จำนวน 178 คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

- สุ่มกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ Systematic Random Sampling ตามช่วงเวลา โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงเช้า กลางวัน และเย็น ที่บริเวณเซ็นเตอร์พอยท์ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 178 คน
- สุ่มกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นทั่วไปจากสถานศึกษาที่มีสัดส่วนของวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ศึกษาอยู่สูงสุด ตามลำดับ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 150 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม
2. แบบสอบถามเอกลักษณ์แห่งตน
3. แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว
4. แบบสอบถามทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของเครื่องมือในแต่ละฉบับ การให้คะแนน การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือและตัวอย่างเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

- เพศ
- ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- สถานศึกษา
- ความถี่ในการไปเซ็นเตอร์พอยท์

2. แบบสอบถามเอกลักษณ์แห่งตน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเอกลักษณ์แห่งตนของ เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี (2540) ซึ่งได้ทำการศึกษากับวัยรุ่น จำนวน 200 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .86 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอีกครั้งกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

- 2.1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 6 ระดับ จาก ระดับ จริง

ที่สุด จนถึง ไม่จริงที่สุด

ตัวอย่าง

(0) ฉันรู้ว่าฉันควรจะดำเนินชีวิตอย่างไร

(00) ฉันไม่แน่ใจว่าตัวฉันเองเป็นใคร

จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง ที่สุด

2.2 เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก

ตอบจริงที่สุด	ได้ 6 คะแนน
ตอบจริง	ได้ 5 คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ได้ 4 คะแนน
ตอบค่อนข้างไม่จริง	ได้ 3 คะแนน
ตอบไม่จริง	ได้ 2 คะแนน
ตอบไม่จริงที่สุด	ได้ 1 คะแนน

ข้อความทางลบ

ตอบจริงที่สุด	ได้ 1 คะแนน
ตอบจริง	ได้ 2 คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ได้ 3 คะแนน
ตอบค่อนข้างไม่จริง	ได้ 4 คะแนน
ตอบไม่จริง	ได้ 5 คะแนน
ตอบไม่จริงที่สุด	ได้ 6 คะแนน

3. แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัวของ ยิงยง ยุทธศักดิ์ (2539) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 200 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่น .86 และ .79 ตามลำดับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และ .77 ตามลำดับ

3.1 ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด ไปจนถึง

ไม่จริงที่สุด

ตัวอย่าง

(0) ฉันรู้สึกว่าคุณแม่หรือผู้ปกครองไม่เข้าใจฉัน

(00) ฉันดีใจที่มีพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัว

เช่นที่ฉันมีอยู่

จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง ที่สุด

3.2 เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก

ตอบจริงที่สุด	ได้ 6 คะแนน
---------------	-------------

ข้อความทางลบ

ตอบจริงที่สุด	ได้ 1 คะแนน
---------------	-------------

ตอบจริง	ได้ 5 คะแนน	ตอบจริงที่สุด	ได้ 2 คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ได้ 4 คะแนน	ตอบค่อนข้างจริง	ได้ 3 คะแนน
ตอบค่อนข้างไม่จริง	ได้ 3 คะแนน	ตอบค่อนข้างไม่จริง	ได้ 4 คะแนน
ตอบไม่จริง	ได้ 2 คะแนน	ตอบไม่จริง	ได้ 5 คะแนน
ตอบไม่จริงที่สุด	ได้ 1 คะแนน	ตอบไม่จริงที่สุด	ได้ 6 คะแนน

4. แบบวัดทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย แบบวัดทัศนคติที่มีต่อเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .88

4.1 ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีทั้งคำถามเชิงบวกและคำถามเชิงลบ

ตัวอย่าง

- (0) ฉันคิดว่าภาษามือไทยเป็นภาษาประจำชาติแสดงถึงความเป็นเอกราชของประเทศ
- (00) ฉันคิดว่าคิดว่าการแต่งกายแบบไทยแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของคนไทย

เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

4.2 เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก

ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน
ตอบ เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
ตอบ เฉยๆ	ได้ 3 คะแนน
ตอบ ไม่เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
ตอบ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน

ข้อความทางลบ

ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน
ตอบ เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
ตอบ เฉยๆ	ได้ 3 คะแนน
ตอบ ไม่เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
ตอบ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน

4.3 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ศึกษาเอกสาร บทความและหนังสือเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
- นำแบบสอบถามทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้ข้อความในแบบสอบถามมีความถูกต้องตามนิยามปฏิบัติการ และนำข้อเสนอแนะต่างๆมาปรับปรุงแก้ไข
- ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน
- นำแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % และทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกจำนวน 21 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.80 – 7.50

- นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไปคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบัท ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในบริเวณศูนย์การค้าเซ็นเตอร์พอยท์และกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยดำเนินการดังนี้

1. หาความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน(Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1,2 และใช้สูตร Fisher's Z Transformation เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม
2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมของวัยรุ่นที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกันโดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3-9
3. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง(Two-way Analysis of Variance or Two-way Anova)เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 10 ในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างเชื่อมั่นได้ หาความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)
- 4 วิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง(Three-way Analysis of Variance or Three-way Anova) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 11 ในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างเชื่อมั่นได้ หาความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)
5. หาตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยโดยใช้Multiple Regression เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 12

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์" มีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวตลอดจนลักษณะทางชีวสังคมกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์จำนวน 328 คน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดหัวข้อการนำเสนอตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายชนิดคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient), t-test, F-test , Fisher z' Transformation และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ก่อนเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะได้นำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นพื้นฐานในการเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพิจารณาการวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดต่าง ๆ ต่อไป

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่น จำแนกตามประเภทของวัยรุ่น

ประเภทของวัยรุ่น	จำนวน	ร้อยละ
วัยรุ่นทั่วไป	150	45.7
วัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์	178	54.3
รวม	328	100

จากตาราง 1 จำนวนวัยรุ่นทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 45.7 และ วัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์คิดเป็นร้อยละ 54.3 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นทั่วไป

เพศ	ระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัว	ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน	จำนวน	ร้อยละ	
ชาย	สูง	สูง	35	47.3	
		ต่ำ	16	21.6	
		รวม	51	68.9	
	ต่ำ	สูง	10	13.5	
		ต่ำ	13	17.6	
		รวม	23	31.1	
	หญิง	สูง	สูง	34	44.7
			ต่ำ	24	31.6
			รวม	58	76.3
ต่ำ		สูง	7	9.2	
		ต่ำ	11	14.5	
		รวม	18	23.7	
รวม				150	100

จากตาราง 2 ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป เป็นเพศชาย 74 คน เพศหญิง 76 คน มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 109 คน ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ 41 คน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 86 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 64 คนรวมทั้งสิ้น 150 คน

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นชนเดิรพอยท์

เพศ	ระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัว	ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน	จำนวน	ร้อยละ	
ชาย	สูง	สูง	25	34.2	
		ต่ำ	28	38.4	
		รวม	53	72.6	
	ต่ำ	สูง	6	8.2	
		ต่ำ	14	19.2	
		รวม	20	27.4	
	หญิง	สูง	สูง	50	47.6
			ต่ำ	36	34.3
			รวม	86	81.9
ต่ำ		สูง	7	6.7	
		ต่ำ	12	11.4	
		รวม	19	18.1	
รวม			178	100	

จากตาราง 3 ในกลุ่มวัยรุ่นชนเดิรพอยท์ เป็นเพศชาย 73 คน เพศหญิง 105 คน มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง 139 คน ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ 39 คน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 88 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 90 คนรวมทั้งสิ้น 178 คน

ต่อไปนี้เป็นารเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน เริ่มจากสมมติฐานข้อ 1 ถึงข้อ 12

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า "เอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์" ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น ในกลุ่มรวม (328 คน)

ตัวแปร	เอกลักษณ์แห่งตน	ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
เอกลักษณ์แห่งตน	1.00	.41 **
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย		1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานส่วนแรก

สำหรับสมมติฐานข้อ 1 ส่วนที่สอง ซึ่งทดสอบว่าความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ ได้ทำการวิเคราะห์ผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้ง 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป (จำนวน 150 คน)

ตัวแปร	เอกลักษณ์แห่งตน	ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
เอกลักษณ์แห่งตน	1.00	.42 **
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย		1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยในกลุ่มวัยรุ่นน
เซนต์เตอร์พอยท์ (จำนวน 178 คน)

ตัวแปร	เอกลักษณ์แห่งตน	ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
เอกลักษณ์แห่งตน	1.00	.39 **
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย		1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นนเซนต์เตอร์พอยท์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 1 ส่วนที่สอง ว่าความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นนทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นนเซนต์เตอร์พอยท์ ได้แสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 ความสัมพันธ์และค่าสหสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์

ตัวแปร	วัยรุ่นทั่วไป	วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์	Z
	r	r	p>.05, z = 1.96
เอกลักษณ์แห่งตน	.42 **	.39 **	.26

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปไม่สูงกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ส่วนที่สอง

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ-2 ที่ว่า "สัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์" ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 8) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นในกลุ่มรวม (328 คน)

ตัวแปร	สัมพันธภาพในครอบครัว	ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
สัมพันธภาพในครอบครัว	1.00	.48 **
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย		1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานส่วนแรก

สำหรับสมมติฐานข้อ 2 ส่วนที่สอง ซึ่งทดสอบว่าความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ ได้ทำการวิเคราะห์ผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้ง 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป (จำนวน 150 คน)

ตัวแปร	สัมพันธภาพในครอบครัว	ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
สัมพันธภาพในครอบครัว	1.00	.50 **
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย		1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับ ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ในกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์ (จำนวน 178 คน)

ตัวแปร	สัมพันธภาพในครอบครัว	ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย
สัมพันธภาพในครอบครัว	1.00	.43 **
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย		1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 2 ส่วนที่สอง ว่าความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์ ได้แสดงไว้ในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์

ตัวแปร	วัยรุ่นทั่วไป	วัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์	Z
	r	r	p>.05, z = 1.96
สัมพันธภาพในครอบครัว	.50 **	.43 **	.78

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปไม่สูงกว่าวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ส่วนที่สอง

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า "วัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่น
เซินเตอร์พอยท์" ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่น
เซินเตอร์พอยท์

ตัวแปรตาม	กลุ่มวัยรุ่น	n	$\bar{x}$	SD	t
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	วัยรุ่นทั่วไป	150	82.56	10.49	4.51**
	วัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์	178	77.45	9.99	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่าวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ วัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ ผลการวิเคราะห์นี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า “วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชายในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป” ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิง ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป

ตัวแปรตาม	เพศ	n	$\bar{x}$	SD	t
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	ชาย	74	80.92	11.33	-1.91 *
	หญิง	76	84.16	9.44	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปเพศหญิงสูงกว่าวัยรุ่นทั่วไปเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ วัยรุ่นทั่วไปเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปเพศชาย ผลการวิเคราะห์นี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า "วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่าวัยรุ่นเพศชายในกลุ่มวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์" ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์

ตัวแปรตาม	เพศ	n	$\bar{x}$	SD	t
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	ชาย	73	75.32	9.71	-2.41 **
	หญิง	105	78.93	9.95	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์เพศหญิงสูงกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์เพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์เพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปเพศชาย ผลการวิเคราะห์นี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า “วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป” ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป

ตัวแปรตาม	ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัว	n	x	SD	t
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	ระดับสูง	109	82.57	10.44	.02
	ระดับต่ำ	41	82.54	10.74	

จากตาราง 15 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงไม่สูงกว่าวัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ผลการวิเคราะห์นี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 7 ที่ว่า “วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์” ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์

ตัวแปรตาม	ระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัว	n	$\bar{x}$	SD	t
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	ระดับสูง	139	77.82	9.78	.93
	ระดับต่ำ	39	76.13	10.74	

จากตาราง 16 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงไม่สูงกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ผลการวิเคราะห์นี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 8 ที่ว่า “วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป” ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป

ตัวแปรตาม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{x}$	SD	t
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	ระดับสูง	86	83.64	10.77	1.47
	ระดับต่ำ	64	81.11	10.00	

จากตาราง 17 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไม่สูงกว่าวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการวิเคราะห์นี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 9 ที่ว่า “วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เอ็ทพอยท์” ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เอ็ทพอยท์

ตัวแปรตาม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{x}$	SD	t
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	ระดับสูง	88	78.94	10.28	1.99 *
	ระดับต่ำ	90	75.99	9.53	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเซนต์เอ็ทพอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สูงกว่าวัยรุ่นเซนต์เอ็ทพอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นั่นคือ วัยรุ่นเซนต์เอ็ทพอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซนต์เอ็ทพอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการวิเคราะห์นี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 10 ที่ว่า "มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและ สัมพันธภาพในครอบครัวต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงและมีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำและมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์"

เนื่องจากสมมติฐานข้อนี้ได้ทำการศึกษาทั้งกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ จึงได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน โดยในส่วนแรกจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและในส่วนที่สองจะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป โดยพิจารณาจากเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
เอกลักษณ์แห่งตน (ก)	1037.16	1	1037.16	11.69 **
สัมพันธภาพในครอบครัว (ข)	712.00	1	712.00	8.03 **
ก X ข	219.08	1	219.08	2.47
ที่เหลือ	12948.50	146	88.69	
ทั้งหมด	16392.96	149		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่มีความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของเอกลักษณ์แห่งตนกับสัมพันธภาพในครอบครัว ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานส่วนแรก

ผลที่ปรากฏเพิ่มเติมพบว่าคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปแปรปรวนตามเอกลักษณ์แห่งตน โดยวัยรุ่นทั่วไปที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ย 86.16 และ 77.85 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปแปรปรวนตามสัมพันธภาพในครอบครัว โดยวัยรุ่นทั่วไปที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ย 85.37 และ 77.98 ตามลำดับ

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่น
เซ็นเตอร์พอยท์ โดยพิจารณาจากเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
เอกลักษณ์แห่งตน (ก)	462.55	1	462.55	5.51 *
สัมพันธภาพในครอบครัว (ข)	935.16	1	935.16	11.13 **
ก X ข	35.49	1	35.49	.42
ที่เหลือ	14614.67	174	83.99	
ทั้งหมด	17660.05	177		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่มีความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางของเอกลักษณ์แห่งตนกับสัมพันธภาพในครอบครัว ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 10 ส่วนที่สอง

ผลที่ปรากฏเพิ่มเติมพบว่าคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปแปรปรวนตาม เอกลักษณ์แห่งตน โดยวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ย 81.58 และ 74.58 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์แปรปรวนตาม สัมพันธภาพในครอบครัว โดยวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ย 81.35 และ 73.88 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยจากเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวของวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 11 ที่ว่า "มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยวัยรุ่นเพศหญิง มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อ วัฒนธรรมไทยดีกว่า วัยรุ่นเพศชาย มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ "

เนื่องจากสมมติฐานข้อนี้ได้ทำการศึกษาทั้งกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ จึงได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน โดยในส่วนแรกจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและในส่วนที่สองจะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป โดยพิจารณาจาก เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
เพศ (ก)	191.26	1	191.26	1.79
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว (ข)	25.74	1	25.74	.24
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค)	565.78	1	565.78	5.28 *
ก X ข	72.56	1	72.56	.68
ก X ค	.65	1	.65	.01
ข X ค	362.84	1	362.84	3.39
ก X ข X ค	4.06	1	4.06	.04
ที่เหลือ	15218.91	142	107.18	
ทั้งหมด	16392.96	149		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่มีความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางของเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานส่วนแรก

แต่พบว่าคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยแปรปรวนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพียงตัวแปรเดียว คือวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยมีคะแนนเฉลี่ย 83.64 และ 81.11 ตามลำดับ ซึ่งผลนี้ไม่พบในการค่า t ในสมมติฐานข้อ 8 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการวิเคราะห์ด้วยสถิติ Three-way Anova มีอำนาจ(power)สูงกว่าการวิเคราะห์ค่า t

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นนัชนเอร์พอยท์ โดยพิจารณาจาก เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
เพศ (ก)	313.06	1	313.06	3.18
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว (ข)	6.14	1	6.14	.06
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค)	276.54	1	276.54	2.81
ก X ข	3.50	1	3.50	.04
ก X ค	12.23	1	12.23	.12
ข X ค	30.74	1	30.74	.31
ก X ข X ค	2.75	1	2.75	.03
ที่เหลือ	16732.18	170	98.43	
ทั้งหมด	17660.05	177		

จากตาราง 22 ปรากฏว่า คะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่มีความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางของเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 11 ส่วนที่สอง

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยจาก เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 12 ที่ว่า “เอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์”

เนื่องจากสมมติฐานข้อนี้ได้ทำการศึกษาทั้งกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ จึงได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน โดยในส่วนแรกจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและในส่วนที่สองจะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์

ตาราง 23 เปอร์เซนต์การทำนายและตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป (150 คน)

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย	R	R square	S.E. of the estimate
ทัศนคติต่อ	- สัมพันธภาพในครอบครัว	.499	.249	9.12
วัฒนธรรมไทย	- สัมพันธภาพในครอบครัว และเอกลักษณ์แห่งตน	.534	.286	8.93

จากตาราง 23 ปรากฏว่าตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน โดยสามารถร่วมกันทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ 28.60 % ส่วนตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม 3 ตัว ได้แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้

ตาราง 24 เปอร์เซนต์การทำนายและตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์ (178 คน)

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย	R	R square	S.E of the estimate
ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย	- สัมพันธภาพในครอบครัว	.427	.182	9.06
	- สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน	.459	.211	8.92
	- สัมพันธภาพในครอบครัว, เอกลักษณ์แห่งตน และเพศ	.494	.244	8.76

จากตาราง 24 บ่งชี้ว่าตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ สัมพันธภาพในครอบครัว เอกลักษณ์แห่งตน และเพศ โดยสามารถร่วมกันทำนาย ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ 24.40 % ส่วนตัวแปรอีก 2 ตัว ได้แก่ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 12 พบว่า ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้คือ สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ 28.60 % ส่วนในกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์ ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้คือ สัมพันธภาพในครอบครัว เอกลักษณ์แห่งตน และเพศ โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ 24.40 %

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
4. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยตามลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละตัวแปรของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
5. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
6. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
7. เพื่อหาตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นจากเอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัวและลักษณะทางชีวสังคม

สมมุติฐานในการวิจัย

1. เอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
2. สัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวกและความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
3. วัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
4. วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชาย ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป
5. วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชายในกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
6. วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวในสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป
7. วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำในกลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์
8. วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป

9. วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์

10. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงและมีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำและมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์

11. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยโดยวัยรุ่น เพศหญิง มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่น เพศชาย มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์

12. เอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ วัยรุ่นชาย หญิงที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปีโดยแบ่งออกเป็นวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือวัยรุ่นชายหญิงจำนวน 328 คน ที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปีโดยแบ่งออกเป็นวัยรุ่นทั่วไปจำนวน 150 คนและวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์จำนวน 178 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. แบบสอบถามเอกลักษณ์แห่งตน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามของ เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี (2540) จำนวน 33 ข้อ
3. แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามของ ยิ่งยง ยุทธศักดิ์ (2539) จำนวน 20 ข้อ
4. แบบสอบถามทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 21 ข้อ

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 4 ฉบับ ไปทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในบริเวณศูนย์การค้าเซินเตอร์พอยท์ และกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และจึงนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน(Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1,2 และใช้สูตร Fisher's Z Transformation เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม
2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมของวัยรุ่นที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกันโดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3-9
3. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง(Two-way Analysis of Variance or Two-way Anova)เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ10 ในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างเชื่อมั่นได้ หาความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls)
4. วิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง(Three-way Analysis of Variance or Three-way Anova)เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 11 ในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างเชื่อมั่นได้ หาความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls)
5. หาตัวทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยโดยใช้ Multiple Regression เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 12

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ตามสมมติฐานข้อ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ โดยการหาค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก ผลนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานส่วนแรก แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยในกลุ่มวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม พบว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปไม่แตกต่างกับกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ส่วนที่สอง
2. ตามสมมติฐานข้อ 2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์โดยการหาค่าสหประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก ผลนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานส่วนแรก แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยในกลุ่มวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม พบว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปไม่แตกต่างกับกลุ่มวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ส่วนที่สอง
3. ตามสมมติฐานข้อ 3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ โดยการทดสอบค่า t พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยวัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซินเตอร์พอยท์ ซึ่งผลนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. ตามสมมติฐานข้อ 4 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของ วัยรุ่นเพศหญิงและเพศชาย ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป โดยการทดสอบค่า t พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวัยรุ่นทั่วไปเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปเพศชาย ซึ่งผลนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. ตามสมมติฐานข้อ 5 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของ วัยรุ่นเพศหญิงและเพศชาย

ในกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ โดยการทดสอบค่า t พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์เพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์เพศชาย ซึ่งผลนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. ตามสมมติฐานข้อ 6 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของ วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป โดยการทดสอบค่า t พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7. ตามสมมติฐานข้อ 7 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของ วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำในกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ โดยการทดสอบค่า t พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

8. ตามสมมติฐานข้อ 8 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของ วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป โดยการทดสอบค่า t พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

9. ตามสมมติฐานข้อ 9 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของ วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ โดยการทดสอบค่า t พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

10. ตามสมมติฐานข้อ 10 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ที่มีเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกัน โดยการทดสอบ Two-way Anova พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

11. ตามสมมติฐานข้อ 11 เปรียบเทียบทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ที่มี เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน โดยการทดสอบ Three-way Anova พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

12. ตามสมมติฐานข้อ 12 ท้าทายทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์จาก เอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า

ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน

ในกลุ่มวัยรุ่นเซนต์เตอร์พอยท์ ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สัมพันธภาพในครอบครัว เอกลักษณ์แห่งตน และ เพศ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวตลอดจนลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเชนเตอร์พอยท์ ผลการศึกษาที่ได้ทำให้สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า "เอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นเชนเตอร์พอยท์" โดยสมมติฐานในส่วนแรกคาดว่า วัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ส่วนวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวัฒนธรรมไทย จากผลการศึกษาพบว่า เอกลักษณ์แห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุษา ศรีจินดารัตน์ (2533) ที่พบว่า เอกลักษณ์แห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้คุณค่าของการทำงานและการรับรู้คุณค่าทางศาสนา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา ธรรมา และถาวร เกิดเกียรติพงศ์ (2516) ที่พบว่า นักเรียนที่ประพฤติกเล่ย์ตามสังคมจะมีโนภาพแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่ประพฤติขัดกับสังคม และชลธิ์ กุลประดิษฐ์ (2527) ที่พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคม ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่วัยรุ่นจะมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีเอกลักษณ์แห่งตนในระดับสูงด้วย ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก การปฏิบัติตามแบบแผนวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คนในสังคมใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิตและยึดถือเป็นหลักปฏิบัติกันมายาวนาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระเบียบแบบแผนที่สังคมยอมรับ ในส่วนนี้จึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์แห่งตน เนื่องจากวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงย่อมที่ตระหนักได้ว่าตนเองเหมาะสมกับอะไรในแต่ละสถานะ รวมทั้งมีความสามารถที่จะทำในสิ่งที่ดีตามมาตรฐานของตนเองและสังคมได้อย่างถูกต้อง(สุรพงศ์ ชูเดช .2534 : 27 ;อ้างอิงจาก Erikson,1968.*Identity Youth and Crisis*.) ซึ่งจากผลการศึกษาในส่วนแรกนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับสมมติฐานข้อ 1 ส่วนที่สอง ได้คาดว่า ความสัมพันธ์ของเอกลักษณ์แห่งตนกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่าวัยรุ่นเชนเตอร์พอยท์ จากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปไม่สูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นเชนเตอร์พอยท์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานส่วนที่สองที่ตั้งไว้

2. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า "สัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นเชนเตอร์พอยท์" สมมติฐานข้อนี้คาดว่า วัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ส่วนวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรา พันธุ์พัฒนกุล (2527) ที่พบว่า เด็กที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีความสำนึกในบทบาทต่อตนเองดีกว่าเด็กที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี และผลการวิจัยของ แสงสุรีย์ คนดิลปี (2519) ที่พบว่านักเรียนที่พ่อแม่แยกกันอยู่จะมีความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองน้อยกว่านักเรียนที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยิ่งยง ยุทธศักดิ์ (2539) ที่พบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพดีมีพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์มากกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพไม่ดี ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่วัยรุ่นจะมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยนั้นมีความ

สัมพันธ์กับการมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีด้วย ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญต่อบุคคลมากที่สุด เป็นสถาบันที่ให้ความรู้และการอบรมสั่งสอน ตลอดจนเป็นสถาบันแรกในการวางรากฐานค่านิยมและการประพฤติปฏิบัติของบุคคล โดยเฉพาะในการปลูกฝังในเรื่องของทัศนคติ ตลอดจนหลักคุณธรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของวัฒนธรรมไทย ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันดี สมาชิกในครอบครัวมีความรักความผูกพันซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือ ห่วงใยอาทรกัน จะก่อให้เกิดความสุขภายในครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย (กุหลาบ รัตนสังฆธรรม. 2541 : 15) ซึ่งครอบครัวที่อบอุ่นนั้นจะช่วยส่งเสริมและพัฒนา พฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่วัยรุ่น ผลการศึกษาในส่วนแรกนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับสมมติฐานข้อ 2 ส่วนที่สอง ซึ่งคาดว่า ความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพในครอบครัวกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์นั้น จากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของทั้งสองกลุ่มพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปไม่สูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานส่วนที่สองที่ตั้งไว้

3. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “วัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์” สมมติฐานข้อนี้คาดว่า วัยรุ่นทั่วไปจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์ จากการศึกษพบว่า วัยรุ่นทั่วไปมี ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชนเตอร์พอยท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจาก การที่วัยรุ่นชนเตอร์พอยท์นั้นได้มีโอกาสได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อม หรือสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมของความน่าสมัจากต่างประเทศ รวมถึงวัฒนธรรมต่างชาติไม่ว่าจะเป็นในด้านการอุปโภค บริโภค การทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก ตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิต ได้มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ได้ไป จึงทำให้วัยรุ่นชนเตอร์พอยท์มีการเปิดรับเอารูปแบบตามวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตแทนที่รูปแบบตามวัฒนธรรมไทย รวมถึงการที่วัยรุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับในหมู่เพื่อน ซึ่งการที่ได้เป็นผู้นำทางด้านความคิดและการปฏิบัติตน อาทิเช่นในด้านการแต่งกายตามแฟชั่นหรือการใช้ข้าวของเครื่องใช้ที่มีราคาและมาจากต่างประเทศ มักเป็นสิ่งที่วัยรุ่นนิยมที่จะปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูลิพร เชาวศักดิ์โสภาคย์ (2541) ที่พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่วัยรุ่นมีโอกาสได้รับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติในระดับสูงก็จะมีปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตไปตามสิ่งที่เขารับรู้ได้โดยง่าย ผลการศึกษานี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชาย ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป” สมมติฐานข้อนี้คาดว่าวัยรุ่นทั่วไปเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปเพศชาย จากการศึกษพบว่า วัยรุ่นทั่วไปเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลธิ์ กุลประดิษฐ์ (2527) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยสูงกว่านักเรียนชาย และผลการวิจัยของ ประมวล น้อยเจริญ (2532) ที่พบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมมากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี (2529) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจมากกว่านักเรียนชาย และ แสงสุรีย์ คนศิลป์ (2519) ที่พบว่า นักเรียนหญิงมีความสำนึกในหน้าที่ พลเมืองมากกว่านักเรียนชาย

เมื่อพิจารณาจากเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรม จะเห็นว่า การที่วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชายนั้น มาจากการที่สังคมได้กำหนดให้เพศชายและเพศหญิงมีบทบาททางสังคมแตกต่างกัน จึงทำให้วัยรุ่นทั้งสอง มีความแตกต่างกันในด้านของความสนใจ การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เพศชายจะได้รับการสนับสนุนให้มีพฤติกรรมการแสดงออก การมีลักษณะเป็นผู้นำ ส่วนเพศหญิงจะได้รับการส่งเสริมให้เป็นคนสุภาพ อ่อนโยน นุ่มนวล (ชลธิ์ กุลประดิษฐ์, 2527 : 65) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการแสดงบทบาททางสังคมที่แตกต่างกันไป และนอกจากนี้เพศหญิงยังเป็นเพศที่สังคมคาดหวังว่าจะประพฤติตนอยู่ในระเบียบแบบแผนมากกว่าเพศชาย โดยมักจะถูกรอบร้อมสั่งสอนให้มีความประพฤติดี มีความเป็นกุลสตรี จึงทำให้เพศหญิงได้เรียนรู้และประพฤติตนได้ดีและเหมาะสมมากกว่าเพศชาย ด้วยเหตุนี้จึงมีผลให้วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อรูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตลอดจนการมีทัศนคติต่อ วัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชาย เพราะฉะนั้น ผลการศึกษานี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชาย ในกลุ่มวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์” โดยสมมติฐานข้อนี้คาดว่า วัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์เพศหญิงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์เพศชาย ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์เพศหญิงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์เพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยปรากฏผลเหมือนกับสมมติฐานในข้อ 4 ตามที่ผู้วิจัยได้อภิปรายไว้ในข้างต้น เพราะฉะนั้นจึงไม่ขออภิปรายผลซ้ำในข้อนี้

6. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 6 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป” สมมติฐานข้อนี้คาดว่า วัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและวัยรุ่นทั่วไปที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ไม่แตกต่างกัน โดยอาจเป็นผลเนื่องมาจาก วัยรุ่นทั้งในกลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและกลุ่มที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ อยู่ในวัยที่ใกล้เคียงกัน มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันคือในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งในหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุเนื้อหาวิชาที่มุ่งให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตลอดจนมีการส่งเสริมให้วัยรุ่นได้มีโอกาสรับรู้และปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย รวมถึงการที่วัยรุ่นได้รับการอบรม และเรียนรู้จากทางบ้านในด้านการประพฤติ จึงทำให้วัยรุ่นทั้งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะมีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันก็ตาม ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 7 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์” โดยสมมติฐานข้อนี้คาดว่า วัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก การที่วัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน โดยวัยรุ่นชั้นเตอร์พอยท์มักจะใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนการจับจ่ายซื้อสินค้า ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว วัยรุ่นกลุ่มนี้ก็จะนิยมสินค้าตามกระแสนิยมจากต่างประเทศ ตลอดจนมีการรับแนวคิด

ในการปฏิบัติและการดำรงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นผลให้วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์มักจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ไปในลักษณะเดียวกัน เช่น การแต่งกาย รูปแบบการสื่อสาร การรับประทานอาหาร ตลอดจนมีรสนิยมคล้ายกัน ซึ่งอาจเป็นเพื่อต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับและไม่ต้องการให้ตนเองแตกต่างไปจากวัยรุ่นคนอื่น ๆ จึงมีการแสดงพฤติกรรมตลอดจนมีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวนี้จึงอาจส่งผลให้วัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยที่ไม่แตกต่างกัน ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

8. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 8 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป” โดยสมมติฐานข้อนี้คาดว่าวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมี ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีสิ่งแวดล้อมทางสังคม ตลอดจนการได้รับการอบรมสั่งสอนที่คล้ายคลึงกัน ดังที่ได้อภิปรายไว้ในสมมติฐานข้อ 6 จึงทำให้วัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและวัยรุ่นทั่วไปที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

9. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 9 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์” โดยสมมติฐานข้อนี้คาดว่า วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากการศึกษพบว่า วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมี ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพินท์ นาคประดิษฐ์ (2518) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดีมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผลการวิจัยของ วิวัฒน์ อัสวานิชย์(2523) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีวินัยมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุตินาถ รัตนะจรณะ (2527) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีค่านิยมพื้นฐานสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาดังกล่าว การที่วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมี ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น อาจเป็นผลเนื่องมาจาก ในย่านเซ็นเตอร์พอยท์ประกอบไปด้วยวัยรุ่นหลายประเภทที่มีสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันในหลายด้าน วัยรุ่นบางกลุ่มมาที่นี้เพื่อการเรียนกวดวิชา เสริมความรู้เพิ่มเติม ในขณะที่วัยรุ่นบางกลุ่มอาจจะมาเพื่อหาความบันเทิงเพียงอย่างเดียว ซึ่งวัยรุ่นทั้งสองประเภทนี้อาจให้ความสำคัญกับการศึกษาแตกต่างกัน ดังที่ในหลักสูตรการศึกษาสำหรับวัยรุ่นนั้นได้มีการสอดแทรกในเรื่องของวัฒนธรรมไทยไว้ในเนื้อหาของบทเรียนในหลายหมวดวิชา ซึ่งวัยรุ่นอาจได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยจากการเรียนการสอนในโรงเรียน วัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงโดยมากจะเป็นบุคคลที่ตั้งใจเรียน จึงอาจมีโอกาสดำเนินการปลูกฝังในด้านวัฒนธรรมไทยจากเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ได้มากกว่าวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งผลนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

10. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 10 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทย โดยวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงและมีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำและมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์” โดยสมมติฐานข้อนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน คือในส่วนแรกจะคาดถึงอิทธิพลของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวมีผลร่วมกันต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป ส่วนสมมติฐานส่วนที่สองจะคาดถึงอิทธิพลของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวมีผลร่วมกันต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ไม่มีผลร่วมกันของเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่จากผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีความแปรปรวนตามเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวในแต่ละตัวแปรโดย วัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนสูงจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์แห่งตนต่ำ และวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ซึ่งอาจเป็นเพราะอาจมีปัจจัยอื่น ๆ นอกจากนี้ ที่ส่งผลถึงการมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นด้วย

11. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 11 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวัยรุ่นเพศหญิง มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติต่อ วัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเพศชาย มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและกลุ่มวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์” โดยสมมติฐานข้อนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน คือในส่วนแรกจะคาดถึงอิทธิพลของลักษณะทางชีวสังคมอันได้แก่ เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลร่วมกันต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไป ส่วนสมมติฐานส่วนหลังจะคาดถึงอิทธิพลของเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลร่วมกันต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ไม่มีผลร่วมกันของเพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่อทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

12. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 12 สมมติฐานข้อนี้กล่าวว่า “เอกลักษณ์แห่งตนสัมพันธภาพในครอบครัว เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้ ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและในกลุ่มวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์” โดยสมมติฐานข้อนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน คือในส่วนแรกจะคาดถึงอิทธิพลของเอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นทั่วไปได้ และสมมติฐานส่วนที่สองจะคาดถึงอิทธิพลของเอกลักษณ์แห่งตน สัมพันธภาพในครอบครัว เพศ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนาย ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในสมมติฐานส่วนแรก ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีสองตัวแปรคือ สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตน โดยที่ตัวแปรที่สามารถทำนายได้ดีที่สุดคือสัมพันธภาพในครอบครัว ส่วนตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมอีกสามตัวไม่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้

การวิเคราะห์ข้อมูลในสมมติฐานข้อ 12 ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีสามตัวแปรคือ สัมพันธภาพในครอบครัว เอกลักษณ์แห่งตน และเพศ โดยที่ตัวแปรที่สามารถทำนายได้ดีที่สุดคือสัมพันธภาพในครอบครัว เช่นเดียวกับในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป ส่วนตัวแปรระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้

สรุปได้ว่า ในการส่งเสริมให้วัยรุ่นได้มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยนั้น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยก็คือ สัมพันธภาพในครอบครัวและเอกลักษณ์แห่งตนซึ่งสามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของวัยรุ่นได้ทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและในกลุ่มวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ ส่วนตัวแปรลักษณะชีวสังคมพบว่าไม่มีเพียงตัวแปรเพศเท่านั้นที่สามารถทำนายทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยได้เฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าเอกลักษณ์แห่งตนและสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยทั้งในกลุ่มวัยรุ่นทั่วไปและในกลุ่มวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ ดังนั้นบิดามารดาและผู้ปกครองตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นจึงควรคำนึงถึงวิธีการต่างๆที่จะปฏิบัติต่อวัยรุ่น ตลอดจนส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเอกลักษณ์แห่งตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นมีความพร้อมที่จะปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข รวมถึงการเป็นแบบอย่างในการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยที่ดีให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมประจำชาติและก่อให้เกิดการปฏิบัติต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ พบว่าวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยต่ำกว่าวัยรุ่นทั่วไป ซึ่งอาจเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้วัยรุ่นโดยเฉพาะวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ได้มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ตลอดจนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย และควรดำเนินการให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยในสถานศึกษา รวมทั้งสถานที่สาธารณะที่วัยรุ่นนิยมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมและสร้างทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยให้แก่วัยรุ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวคิดที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งวัยรุ่นทั่วไปและวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ ซึ่งพบว่าวัยรุ่นทั่วไปมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยดีกว่าวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์ จึงควรมีการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นเซ็กเตอร์พอยท์โดยตรง ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย เช่น ทัศนคติต่อวัฒนธรรมไทยของผู้ปกครอง การอบรมเลี้ยงดู ประเภทของสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยต่อไป

2. สำหรับปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามที่มากเกินไป ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเก็บข้อมูล เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษากับวัยรุ่นนอกเวลาเรียนโดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเซินเตอร์พอยท์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างไม่มีสถานที่ที่สะดวกในการทำแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรใช้แบบสอบถามที่มีจำนวนข้อคำถามที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความสะดวกในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาและการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กาญจนา พึ่งเนตร.(2537). การศึกษาความสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลกับอัตลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก.ปริญญาโท. วท.ม.(จิตวิทยาโรงเรียน). เชียงใหม่:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.อัสสาเนา
- กุลวรรณ วิทยาวงศ์จิ . (2526) .ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว. ปริญญาโท. กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัสสาเนา
- กุหลาบ รัตนจักรธร. (2541). สัมพันธภาพในครอบครัวกับปัญหาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก.กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น.(2535). วัยรุ่นวัยสร้างสรรค์เพื่อสังคมไทย:ข้อเสนอแนะนโยบายพัฒนาวัยรุ่น.กรุงเทพฯ:คณะกรรมการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น.
- จริยกุล ศรีสุวรรณ.(2542). การศึกษาเอกลักษณ์แห่งตนของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท. กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัสสาเนา
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ .(2533) .รายงานการวิจัยเรื่องความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา การฝึกทักษะและการพัฒนาจิตลักษณะเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิราภรณ์ อำนาจเถลิงศักดิ์ . (2540) . การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท. กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัสสาเนา
- ฉัตรกุล ทองเกตุ. (2535). การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงวัฒนธรรมวัยรุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยปี พ.ศ. 2535. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.(การสื่อสารมวลชน).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัสสาเนา
- ชลธิ์ กุลประดิษฐ์ .(2527). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตเมืองพัทยา. ปริญญาโท. กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัสสาเนา
- ชัยพล สุขเยี่ยม.(2542). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นที่มีต่อวิธีทัศน์เรื่อง การรณรงค์วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏพระนคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัสสาเนา
- ชุตินาถ รัตนจรณะ .(2527). การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลาง. ปริญญาโท. กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ. อัดสำเนา

ทูลีพร เชนงศักดิ์โสภาคย์. (2541). การเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกและการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.(การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์.(2520) . การวัดทัศนคติ . กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ .

"เซ็นเตอร์พอยท์ เขตปลดปล่อย วัยรุ่นกรุงเทพฯ." (2543. 31 มีนาคม).ไทยโพสต์. หน้า 12.

ณรงค์ เส็งประชา . (2532) . พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ชนินทร์ ตีรณานนท์. (2539).ไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ : ศึกษากรณีผลของการสื่อสารต่อการบริโภคสินค้าและบริการของคนไทยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา

นวลละอ อสุภาผล. (2524) 'มาเข้าใจวัยรุ่นกันเถอะ'.วารสารศหเศรษฐศาสตร์. 25(2) :44-52

-----.(2527) .ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

-----.(2534).ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ.ปริญญา นิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ .อัดสำเนา

นิภา นิธยาน.(2536).จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ปทุมวัน.

นิยม บุญมี .(2534).ครอบครัวสัมพันธ์.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

เนาวรัตน์ เหลืองรัตนเจริญ. (2541). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเอกลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. อัดสำเนา

ปรีชา ธรรมา และ ถาวร เกิดเกียรติพงศ์ . (2516). พฤติกรรมของเด็กไทยวัยรุ่นที่ขัดกับสังคม.กรุงเทพฯ :สถาบันระหว่างชาติสำหรับการศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ .(2526). ทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย.กรุงเทพฯ :พีรพรีนา.

ประมวล น้อยเจริญ. (2532) .การศึกษาสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. อัดสำเนา

ประสาร ทิพย์ธารา .(2521) . พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ . แพร์พิตยา.

ผดุง อารยะวิญญู และ ศรียา นิยมธรรม .(2530) . ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ . (2530) . สุขภาพจิตเบื้องต้น . กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

ผ่องพรรณ มณีรัตน์ . (2516,มิถุนายน-ตุลาคม) 'การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในสังคมไทย'. วารสารธรรมศาสตร์. 3 (3) : 92-102

ผาเ แสงสิงแก้ว. (2525) 'ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว'.วารสารการศึกษาเอกชน. 4(21): 21-26

พัชรา พันธุ์พินกุล. (2527). การเปรียบเทียบความสำนึกในบทบาทของตนเองและสัมพันธภาพในครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นที่เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพฯและจังหวัดพะเยา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิ-

โรธ . อัดสำเนา

พิริวตร เวียงคำ.(2543). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กจ.ม.(การจัดการ

มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยคริสเตียน. อัดสำเนา

ยิ๊ง ยุกุทธศักดิ์ . (2539) . พฤติกรรมทางสังคมของเด็กที่มีลักษณะทางครอบครัวและสัมพันธภาพในครอบครัว

แตกต่างกัน.ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ .อัดสำเนา

"ยัดของตบทรัพย์วัยรุ่นเซ็นเตอร์พอยท์ ฯ," (2543, 20 ตุลาคม). เดลินิวส์. หน้า 3 .

รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. (2533) . การวัดทัศนคติเบื้องต้น . ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

ราศี ธรรมนิยม.(2524). จิตวิทยาพัฒนาการฉบับสมบูรณ์. พระนครศรีอยุธยา:วิทยาลัยครูพระนครศรี

พระนครศรีอยุธยา.

รุ่งฤดี เมธิดารัง .(2536). ทัศนคติต่ออบายมุข 6 ของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร . ปริญญาโท

กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา

ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทรและ วิลาศลักษณ์ ชวัลลี . (2524) . ครอบครัวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจของ

คนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัฒนา พัทธราวิช . (2534) .จิตวิทยาวัยรุ่น . กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

วัฒนา ศรีสัตย์วาจา .(2519). ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและคุณธรรมบางประการของนิสิต

มหาวิทยาลัย .ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาสังคม).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

"วัยรุ่น สยามสแควร์ ซื้อมือถือ อะไรกัน." (2543, 10 มิถุนายน) . ไทยโพสต์ . หน้า 10.

วิวัฒน์ อัคราณชัย . (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. ปริญญาโท

กศ.ม (จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

วรัญญู กุลติลภ. (2541) . ทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนิสิตมหาวิทยาลัยในเขต

กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ สด.ม.(สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา

ลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา

สมศรี ทองนุช . (2528) . ทัศนคติเกี่ยวกับค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัด

สกลนคร. ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา

สวนา พรพัฒน์กุล. (2520) . ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 22.กรุงเทพฯ

:สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สายฝน คอรรพุด. (2536). การศึกษาสถานะเอกลักษณ์ของวัยรุ่นตอนปลายในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์

ศศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัดสำเนา

สาโรจน์ กาลศิริศิลป์ . (2543) . ทัศนคติต่อพระภิกษุสงฆ์ของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียน

สังกัดกรมสามัญศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

"สับผู้บริหารหลงเม็ดเงิน เหมินปัญหาสังคม ฯ," (2543, 6 เมษายน) . ไทยโพสต์.หน้า 12.

สุโขทัยธรรมาธิราช. (2527) . เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม. นนทบุรี :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .

- สุรพงษ์ ชูเดช. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา
- สุนัย อยู่สุข. (2529). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนาและความประพฤติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2526. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา
- สุนทร สุราษฎร์กุล. (2539). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของวัยรุ่น. ศึกษากรณีนิสิตจุฬาลงกรณ์ ปีการศึกษา 2538. วิทยานิพนธ์ สค.ม.(สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา
- สุพัตรา สุภาพ. (2537). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2539). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพิศวง ธรรมนันทา. (2532). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ดีดี บุ๊คส์ไตร์.
- สุรจิต นิตย์คำหาญ. (2540). การศึกษาจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ของกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ปรินซ์นิพนธ์ ดษ.ม.(การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา
- สุรียา จาตุพรพิพัฒน์. (2523). การคล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตกของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัว. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา
- แสงสุรีย์ คนทิลปี. (2519). ความสำคัญในหน้าที่พลเมือง ลักษณะอดีตทั่วไปและความเคร่งครัดของนักเรียนวัยรุ่นในภาคเหนือ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2536). สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). แผนแม่บทโครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยพ.ศ. 2538-2540. กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนุนานราชชน, พระยา. (2515). วัฒนธรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- . (2516). วัฒนธรรมสาร. กรุงเทพฯ: กรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- อรพินท์ นาคประดิษฐ์. (2518). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา
- อลงกรณ์ ปริภูมิพงศ์. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการรับรู้ข่าวสารวัฒนธรรมไทยของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา
- อานันต์ พงศ์เสาวภาคย์. (2529). คุณลักษณะค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ สค.ม.(สังคมวิทยา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.อัคราณา

อุษา ศรีจินดารัตน์.(2533). พัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งโอโกที่เกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าของการทำงานและการ
รับรู้คุณค่าของศาสนา .ปริญญาณิพนธ์ วท.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัคราณา

Hilgard ,Ernest R. (1962) . *Introduction to Psychology*.3rd ed. New York : Houghton, Mifflin & Co., Inc .

ภาคผนวก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ต้องการคำตอบจากท่าน เพื่อให้ประโยชน์ในการปริญญานิพนธ์เท่านั้น มิได้นำไปใช้เพื่อประโยชน์อื่นใด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงของตนเอง ซึ่งในแต่ละข้อคำถามจะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ การวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามฉบับที่ 1คำแนะนำ

กรุณาทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ

ปี

3. ผลการเรียนเฉลี่ย เทอมล่าสุดของท่าน

*

4. โรงเรียนที่ท่านศึกษา.....

5. ท่านคิดว่าสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของท่านอยู่ใดในระดับใด

☐

ความเป็นอยู่สบาย ไม่มีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ

☐

ความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก มีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ

6. ท่านเคยไปเห็นเคอร์ฟิวท์หรือไม่

☐

เคยไป

☐

ไม่เคยไป

7. ถ้าเคยใน 1 สัปดาห์ ท่านไปที่ครั้ง

☐

มากกว่า 1 ครั้ง

☐

1 ครั้ง

☐

อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบสอบถามฉบับที่ 2

คำแนะนำ

ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าท่านมีคุณลักษณะหรือความคิดเห็นของท่านตรงกับข้อความนี้หรือไม่ และมีปริมาณมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงความคิดของท่านมากที่สุด

	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
1. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของสังคมที่ อยู่ในปัจจุบัน.....						
2. ฉันมักเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับความต้องการใน ชีวิตของฉันอยู่เสมอ.....						
3. ฉันอยากรู้ว่าฉันเป็นคนประเภทใดกันแน่.....						
4. ฉันรู้สึกว่าการที่ฉันทำอยู่นี้ไม่ค่อยจะมีคุณค่ามาก นัก.....						
5. ฉันได้วางแผนการชีวิตของฉันทั้งในระยะสั้น และระยะยาว.....						
6. ผู้อื่นยอมรับทั้งความคิดเห็นของฉัน.....						
7. ฉันรู้สึกถูกทอดทิ้ง.....						
8. ใครๆก็ไม่เห็นด้วยกับฉัน.....						
9. ฉันมีความรู้สึกไม่แน่ใจว่าสิ่งใดถูกหรือสิ่งใดผิด ศีลธรรม.....						
10. ใครๆมองฉันในแง่ลบที่แตกต่างจากที่ฉันมอง เห็นตนเอง.....						
11. ฉันชอบเลียนแบบการกระทำต่างๆจากเพื่อน.....						
12. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่ฉันเป็นคนประเภทที่เป็น อยู่นี้.....						
13. ฉันรู้สึกว่าตนเองแสวงหาบางอย่างเพื่อผล บางประการ.....						
14. ฉันไม่แน่ใจนักว่าคนอื่นจะรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับ ตัวฉัน.....						
15. ฉันรู้ว่าฉันควรจะดำเนินชีวิตของฉันอย่างไร.....						

	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
16. ฉันขาดความเชื่อมั่นในการเป็นตัวของตัวเอง.....						
17. ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองของฉันได้เปลี่ยนไป.....						
18. ผู้อื่นเล็งเห็นคุณค่าในตัวฉัน.....						
19. ฉันรู้จักตนเองว่าฉันเป็นคนอย่างไร.....						
20. ฉันไม่แน่ใจว่าตัวเองเป็นใคร.....						
21. ฉันรู้สึกถึงสิ่งที่จะทดลองทำบางอย่างด้วยวิธี การใหม่ๆ.....						
22. ฉันรู้สึกผิดเมื่อกำลังมีความสุขสนุกสนาน.....						
23. ฉันมีความมั่นใจที่จะดำเนินการตามแผนการ ที่วางไว้ให้เกิดผลสำเร็จในที่สุด.....						
24. หลังจากที่ฉันได้ตัดสินใจไปแล้ว ฉันมีความ รู้สึกว่าได้ทำสิ่งที่ผิดพลาดไปแล้ว.....						
25. ฉันรู้สึกว่ามึนงงบางอย่างขาดหายไป ในชีวิต.....						
26. เมื่อมีผู้อื่นชักชวนให้ฉันทำบางอย่างที่ฉันไม่ ต้องการทำ ฉันก็ปฏิเสธไป.....						
27. ฉันรู้สึกพอใจมากที่ได้ทำงาน.....						
28. ฉันรู้สึกว่าประสบความสำเร็จในสิ่งที่ฉัน ต้องการในชีวิต.....						
29. ฉันใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ใน การทำสิ่งต่างๆ.....						
30. ถ้าจะทำบางอย่างให้ถูกต้องเป็นงานที่ยากเกิน ไป.....						
31. ฉันพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำบางสิ่งที่ยาก เพราะกลัวความล้มเหลว.....						
32. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีความสามารถ.....						
33. ฉันรู้สึกว่าคนอื่นไม่ไว้วางใจในตัวของฉัน.....						

แบบสอบถามฉบับที่ 3

ส่วนที่ 1

ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดของท่านเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง และมีปริมาณมากหรือน้อยเพียงใด โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดของท่านที่สุด

	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
1. ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อคุณแม่หรือผู้ปกครองที่เข้าใจฉัน.....						
2. ฉันมักมีเรื่องขัดแย้งกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉัน.....						
3. ฉันมักหลบหลีก ไม่อยากพบปะพ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉัน.....						
4. ความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองค่อนข้างดี.....						
5. ฉันไม่ค่อยได้เห็นหน้าและพูดจากับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉัน.....						
6. ฉันมักมีเรื่องกวนใจเกี่ยวกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของฉัน.....						
7. ฉันรู้สึกว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองกับฉันเข้าใจกันดี.....						
8. ฉันมักต้องรับประทานอาหารเย็นตามลำพัง โดยไม่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครอง.....						
9. ฉันรู้สึกว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เห็นใจฉัน.....						
10. ถ้าฉัน ไม่พบพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ฉันจะรู้สึกโง่งมมาก.....						

	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
11. ฉันดีใจที่มีพี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวเช่น ที่ฉันมีอยู่.....						
12. ฉันมักมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับพี่หรือน้อง หรือสมาชิกในบ้าน.....						
13. ฉันมักถูกพี่หรือน้องหรือบุคคลอื่นๆ ในครอบครัว รังแก.....						
14. ฉันสามารถปรึกษาหารือปัญหาส่วนตัวกับพี่ น้องหรือสมาชิกในบ้านของฉันได้.....						
15. พี่น้องบางคนหรือสมาชิกในครอบครัวของฉัน แย่งความรักของพ่อแม่ไปจากฉัน.....						
16. ฉันมักมีเรื่องขัดแย้ง ไม่ลงรอยกับพี่หรือน้อง หรือสมาชิกบางคนในบ้าน.....						
17. ฉันรู้สึกว่ พี่น้องหรือสมาชิกในครอบครัวหัว ดีต่อฉันมาก.....						
18. ถ้าพี่น้องหรือสมาชิกในบ้านของฉันไม่อยู่บ้าน ฉันจะรู้สึกโล่งใจ.....						
19. ฉันมักไม่สบายใจเมื่ออยู่ใกล้พี่น้องหรือ สมาชิกในครอบครัวบางคน.....						
20. ฉันมีพี่หรือน้องหรือสมาชิกในครอบครัวที่ ฉันรักมาก.....						

แบบสอบถามฉบับที่ 4

คำแนะนำ

ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดของท่านเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยหรือไม่ และมีปริมาณมากหรือน้อยเพียงใด โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดของท่านที่สุด ซึ่งในแต่ละคำตอบจะไม่มีข้อผิดหรือถูก เป็นเรื่องของความรู้สึกที่แต่ละคนย่อมมีแนวคิดที่แตกต่างกันได้ คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ การวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอในภาพรวม

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ฉันคิดว่าการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติแสดงถึงความเป็นเอกราชของประเทศ.....					
2. ฉันคิดว่าความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและโครงสร้างของภาษาไทย ทำให้บุคคลใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน.....					
3. ฉันคิดว่าการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาสากลเป็นความล้าหลังในยุคโลกาภิวัตน์.....					
4. ฉันเห็นว่าคนไทยควรพูดและอ่านภาษาไทยให้ถูกต้องและชัดเจน.....					
5. ฉันคิดว่าการแต่งกายแบบไทยแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของคนไทย.....					
6. ฉันคิดว่าควรส่งเสริมให้สวมเครื่องแต่งกายแบบไทยในเทศกาลบางวัน.....					
7. ฉันคิดว่าควรใช้ขนมไทยๆเป็นของขวัญปีใหม่แทนการใช้ขนมเค้ก.....					
8. ฉันพอใจที่จะเลือกรับประทานอาหารไทยอาหารฝรั่ง.....					
9. ฉันคิดว่าประเพณีไทยบางอย่าง เช่น การแห่เทียนพรรษา การลอยกระทง ฯลฯ เป็นสิ่งที่ดีและควรอนุรักษ์.....					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10. ฉันคิดว่าการเข้าร่วมในงานประเพณีไทย ต่างๆก่อให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันของคนในชาติ.....					
11. ฉันคิดว่ากิจกรรมที่สำคัญในวันสงกรานต์คือ การรดน้ำขอพรจากผู้ใหญ่ส่วนการเล่นสาดน้ำ มีความสำคัญรองลงมา.....					
12. ฉันเห็นว่าประเพณีไทยหลายอย่างเช่นการ บวชหรือการแต่งงานเป็นสิ่งที่ยุ่งยากและมีกฎ เกณฑ์หลายอย่าง ซึ่งเป็นเรื่องล้าสมัย.....					
13. ฉันคิดว่าการลอกกระทงเป็นการสืบสาน วัฒนธรรมไทยที่ควรรักษาไว้.....					
14. ฉันเห็นด้วยว่าการทำความดีละเว้นความชั่ว ทำให้สังคมไทยมีความสุข.....					
15. ฉันรู้สึกดีใจถ้าซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงินเกิน.....					
16. ฉันคิดว่าการลอกข้อสอบไม่เป็นเรื่องเลวร้าย ด้านความประพฤติ.....					
17. ฉันคิดว่าการพูดโกหกเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลง โทษ ไม่ผิดศีล.....					
18. ฉันคิดว่าการมีกิจกรรมร่ายแบบไทย ก่อให้ เกิดความประทับใจแก่ผู้ที่พบเห็น.....					
19. ฉันไม่ชอบบอกให้ผู้ปกครองทราบว่าออก จากบ้านไปที่ใดบ้าง.....					
20. ฉันเห็นว่าการที่คนไทยรู้จักหน้าที่ของตนเอง ก่อให้เกิดระเบียบวินัยอันดีในสังคม.....					
21. ฉันจะยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติไทยและ เพลงสรรเสริญพระบารมี.....					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาว อัมพร ศรีประเสริฐสุข

วันเดือนปีเกิด

26 มกราคม 2521

สถานที่เกิด

อำเภอ บางรัก กรุงเทพฯ

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

144 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 68 ถนนจรัญสนิทวงศ์
บางพลัด กรุงเทพฯ 10700

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536

มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียน ราชวินิต มัธยม

พ.ศ. 2540

การศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2545

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ